

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in tožni se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.959.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 23. avgusta 1940

Cena posamezni številki din 1*50

Občni zbor Zveze trgovskih združenj

Za ustanovitev slovenskega gospodarskega odbora

Aprovizacija Slovenije z živili in surovinami resno ogrožena

Zivimo v časih, ki so pomembni ne le zaradi zgodovinskih zunanjih dogodkov, temveč tudi zaradi velikih sprememb, ki se napovedujejo v našem notranjem življenju. Ne samo naša notranja ureditev države se je po sklenitvi sporazuma začela spreminjati, temveč sedaj se napovedujejo še nove in važnejše spremembe, ki bodo zlasti posegle v vse naše gospodarsko življenje. Tako se napoveduje postopno uvajanje dirigitiranega gospodarstva, ki naj predvsem centralizira in naravnost monopolizira našo zunanjo trgovino. Vedno za nove predmete se podeljuje Prizadu monopolna uvozna in izvozna trgovina, vedno več predmetov prihaja pod uvožno kontrolo, poleg tega pa se tudi na domačem trgu zasebna inicijativa vedno bolj omejuje.

Napovedujejo pa se še druge reforme, zlasti glede industrijske proizvodnje. Tako se namerava ta rajonizirati, uvedla bi se pravica pristojnih oblasti, da imenujejo v vsako podjetje svojega komisarja, uvedla bi se tudi pravica prisilnega odkupa podjetij, vsa industrijska proizvodnja pa bi se poleg tega rajonizirala in tudi določila višina proizvodnje za vsako podjetje. Torej same napovedi, ki bi silno globoko posegle v gospodarsko življenje in ki bi mogle povzročiti tudi zelo usodne posledice, če ne bi bili vsi ti napovedani ukrepi res dobro preudarjeni in če se ne bi pri njih izdajali spoštovana popolna objektivnost in brezhibna enakopravnost pokrajin.

Ko se odpirajo vse te nevarnosti v bodočnosti, pa preživlja Slovenija že sedaj nad vse težke čase. Že tedne dolgo primanjkuje koroze, pšenice in moke, katerih cena stalno in nevzdržno raste, da je socialni položaj ljudstva vedno težji. Osnova vse ljudske prehrane je kruh, a ta postaja iz dneva v dan dražji. Tako se veča davke, ki ga mora pasivna in revna Slovenija plačevati bogatim žitnim krajem. Vrh vsega pa raste pomanjkanje surovin, da ustavljajo industrijska podjetja svoje obratovanje. Na drugi strani pa raste stiska zaradi izvoza naših pridelkov, zlasti vina, sadja in hmelja, v kratkem pa morejo nastopiti še težave zaradi lesnega izvoza.

V takšnih okoliščinah in pod takšnimi perspektivami je bil 14. in 15. avgusta v Novem mestu občni zbor Zveze trgovskih združenj.

Občni zbor je pokazal, da so slovenski trgovci trezno in pravilno presodili položaj, v katerem je danes slovenska trgovina in vse slovensko gospodarstvo. Brez vseh olepšav so pogledali na dejansko stanje, brez oklevanja pa tudi povedali, kje je rešitev.

Vse slovenske gospodarske organizacije se morajo združiti v

skupni organizaciji in ustanoviti skupen gospodarski odbor, ker le tako je mogoče privedi slovensko gospodarstvo iz sedanjih težkoč. Če kdaj, je danes potrebna sloga slovenskih gospodarskih ljudi, da vsi enotno nastopajo, da vsi skladno delajo in da vsi brez izjeme branijo osnovne pravice gospodarstva na naših tleh.

Vsi brez izjeme smo enako zainteresirani na tem, da se more slovensko gospodarstvo še nadalje razvijati. Če ne dobi fabrikant surovin, bo delavec brez zaslužka, če ne bo mogoč izvoz onih naših predmetov, ki edini prinašajo denar v deželo, bo zastala trgovina. Če bo draginja živil naraščala še nadalje, bo splošna revščina zavlada v deželi in v tej revščini bo propadalo tudi vse naše kulturno življenje.

Jasno je, da so prišli dnevi, ko

mora Slovenija braniti svoj standard, ko gre za srečo vseh nas. Zato pa je tudi dolžnost vseh nas, da vsi složno branimo svoje interese in da vsaj v teh težkih in usodnih časih pozabimo na vse svoje razprtije.

Apel slovenskega trgovstva za skupen nastop vseh gospodarskih organizacij Slovenije mora najti mogočen odmev pri vseh! Zadosti je bilo sporov, zadosti je bilo prerekanj, vsaj ob 12. uri naj zavlada med nami složno delo!

V tem opozorilu na najvišjo narodno potrebo, v tem apelu k složnemu delu vsaj vseh gospodarskih stanov je veliki pomen zadnjega občnega zbora Zveze trgovskih združenj ter njegova zasluga. Na drugi slovenski javnosti je sedaj, da bo ta apel tudi rodil uspehe, ki jih nujno potrebuje vsa Slovenija.

Predkonferenca

Kakor vsako leto, tako so se tudi letos zbrali udeleženci občnega zbora Zveze na predkonferenci, da se med seboj in v vsej odkritosrčnosti pogovore o vseh vprašanih, ki se tičejo slovenske trgovine in slovenskega gospodarstva.

In reči moramo takoj, da so se pogovorili v prijateljskem duhu ter kot zavedni stanovski tovariši, a tudi kot dobri Slovenci in državljani Jugoslavije.

In v zavesti dolžnosti do naroda, do države, do gospodarstva in do svojega stanu, ki je bil in je vedno konstruktiven steber napredka, so delegati združenj obravnavali vsa vprašanja in zato tudi sprejemali samo sklepe, ki so objektivno pravilni.

Od petih popoldne pa do devetih zvečer je trajala predkonferenca in na njej so se obravnavala skoraj vsa aktualna gospodarska in trgovska vprašanja, a v vsej tej dolgi debati ni bilo slišati niti ene demagoške besede, niti enega praznega zabavljanja, niti najmanjše hujskarije, čeprav

se je ravno v sedanjem času hujskalo dostikrat proti trgovcem od zgoraj in od spodaj. Celo v debati o vprašanih, ki so danes že vprašanja obstoja trgovcev, kakor n. pr. o krošnjarstvu, neenaki in navadno tudi nelojalni konkurenci nabavljalnih zadrž, diktatu kartelov itd., je bila beseda trgovcev umerjena in stvarna. Vsak govornik je imel pred očmi, kako bi se razmere zboljšale, kako bi se omogočil razmah trgovine, kako bi se moglo gospodarstvo uspešneje razviti, zato pa tudi ni bilo za

demagogijo, za špekulacijo na instinkte nobenega prostora.

Še nekaj je treba posebej poudariti. Na predkonferenci so bili delegati iz vseh krajev Slovenije, a tudi ljudje raznega političnega naziranja. Kljub temu pa je bila solidarnost med delegati popolna in vsi sklepi so bili soglasni. Nobena preglasovanja ni bilo, kakor ga tudi med stanovskimi tovariši ne sme biti. Ta solidarnost trgovstva kaže tudi njegovo zrelost. Zato pa je tem bolj upravičena zahteva trgovstva, da se brez sodelovanja zastopnikov trgovskega stanu ne izdajajo predpisi, ki se tičejo trgovstva. To pa je na vse zadnje tudi v interesu onih, ki izdajajo te predpise, ker ni državniško niti ne pametno, odkloniti sodelovanje ljudi z bogato izkušnjo ter z veliko voljo do dela. Velika škoda bi bila, če odločujoči teh dejstev ne bi upoštevali in če bi še nadalje dopuščali, da odločajo o gospodarskih stvareh birokrati, ne pa praktični gospodarski ljudje. Samo lepi sistemi, pa naj bi bili še tako moderni, ne zadošujejo.

Predkonferenco je otvoril in vodil z veliko preudarnostjo in spretnostjo predsednik Zveze Stane Vidmar.

Takoj po otvoritvi predkonference je prešel na dnevni red: na predloge združenj. Uvod vseh teh številnih predlogov je bil predlog mariborskega združenja, da prevzame Zveza pobudo za ustanovi-

tev skupnega odbora slovenskih gospodarskih organizacij. S tem je bila takoj od vsega začetka postavljena debata na pravo višino in na njej je ostala do konca.

Nato so se obravnavali po vrsti vsi predlogi združenj. Ker o teh poročamo v poročilu o občnem zboru, jih tu ne bomo posebej naštevali. Le to bi omenili, da je žalosten znak za naše razmere, če morajo nekatera združenja leto za leto ponavljati zahteve, ki so v splošnem interesu. Tako n. pr. zahteva Združenja v Slov. Konjicah glede železnice Poljčane—Zreče. Prav tako pa ni lepo izpričevalo za našo upravo, če morajo združenja leto za leto konstatirati, da se nelegalna in davke neplačujoča trgovina pospešuje na škodo legalne ter davke plačujoče trgovine.

Poseben poudarek pa pomeni zadnja točka predkonference, to je debata o predlogu, da samo Zveza postavi kandidate za prihodnje volitve v trgovinski odsek Zbornice. Debata je jasno pokazala, da slovensko trgovstvo odklanja v tem oziru vsako varuštvo, ker je samo več kot zadosti zrelo, da svoje zadeve rešuje samo. In tako je tudi treba, ker stara resnica pravi, da ne uživa nobenega spoštovanja tisti, ki ne spoštuje sebe.

Predkonferenca v Novem mestu je bila dokaz stanovske zavednosti slovenskega trgovstva in njegove visoke zrelosti. Bila mu je zelo v čast, a tudi v vzpodbudo.

XX. redna skupščina Zveze trgovskih združenj

Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II.,

Beograd.

Slovensko trgovstvo, zbrano na svoji XX. redni letni skupščini v Novem mestu, Vam pošilja najtoplejša pozdrava in Vam zagotavlja svojo globoko vdanost.

Zveza trg. združenj dravske banovine v Ljubljani; predsednik Stane Vidmar.

Druga brzojavka na ministra dr. Andresa se je glasila:

Pozdravi gostom

Predsednik Stane Vidmar je nato pristrčno pozdravil vse delegate in zborovalce, imenoma pa:

zastopnika bana sreskega načelnika dr. Vinka Vidmarja ter se zahvalil tudi banu dr. Natlačnu, da je dovolil občni zbor.

Posebno toplo je pozdravil zastopnika Zbornice za TOI dr. Ivana Plessa (živahni živio klici). Predsednik Vidmar je naglasil, da je imela Zveza v Zbornici vedno krepko oporo, posebno pa v šefu urada gen. tajniku Mohoriču,

Dr. Andres, minister, Beograd.

Slovensko trgovstvo Vam z XX. redne skupščine pošilja najtoplejša pozdrava. Prosi Vas, da upoštevate znane zahteve trgovstva, zlasti pa, da pospešite rešitev predstavk Osrednjega odbeka trgovcev s tekočimi gorivi Vašemu ministrstvu glede prodaje tekočih goriv. Vsako zavlačevanje rešitve teh predstavk koristi petrolejskim kompanijam in pogublja domačo trgovino s tekočimi gorivi.

Zveza trgovskih združenj predsednik Stane Vidmar.

Od 31. avgusta do 9. septembra Ljubljanski velesejem

Razstava industrijskih in obrtniških izdelkov
POSEBNE RAZSTAVE: Pohištvo. Mala obrt. Turizem. Motorna in jadralna letala. Zaščita pred napadi iz zraka. Zobna tehnika. Mala vsakdanja prehrana. Cvetje in povrtina. Perutnina, kuni, golobi. Likovna umetnost.

Zabavišče - Toti teater
Tekma harmonikarjev 8. IX.
Žebanje daril za obiskovalce

Polovična vozna na železnici in parnikih.

Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—.

Pred prehodom na dnevni red dovolite, da predlagam vdanostno brzojavko našem prvemu državljanu Nj. Vel. kralju Petru II. (Navdušeni klici.) Med splošnim odobravanjem sta bili sprejeti naslednji brzojavki:

da se radi zadržanosti ne morem udeležiti Vašega jubilarnega zborovanja. Veselilo bi me to tembolj, ker sem prvih začetnih osem let od osnovanja Zveze trg. združenj vodil njene tajniške posle in stal v živem sodelovanju s takrat novó osnovanimi združenji, ko se je gradila gremialna organizacija po vsej banovini. Ob Vašem jubileju 20. obnove gledam tudi sam nazaj na premnoga vprašanja, ki smo jih takrat stavili v prvem zanosu na dnevni red in se živahno borili za njihovo uresničitve. V kratki dobi dvajsetih let se je mnogo spremenilo in znaten del svojih starih znancev v organizaciji združenj danes pogrešam, ker niso več med živimi. Ostal pa je dober krog pobornikov, ki niso izgubili volje do požrtvovalnega dela in so vztrajali kljub težkočam in neuspehom ter se bodo tudi sedaj sešli v Novem mestu.

Vaš jubilarni zbor trgovstva se sestaja v težkih časih, ko je vojna vira zajela svet, ko je mednarodna trgovina prenehala in vzdržujemo le še pičlo izmenjavo blaga s sosednjimi državami. Trgovstvo ima v svojem poslovanju tudi v notranji trgovini težkoče, ki jih prej ni moglo predvideti in o katerih je težko predvidevati, kako dolgo bodo trajale. Na eni strani maksimiranje bruto režije, na drugi strani težkoče s preskrbo blaga, na tretji strani vedno močnejše uveljavljanje dirigiranega gospodarstva in napovedi novih reform — vse to stavlja tudi Zvezo pred nove naloge in vsi želimo, da bi jim bila v polnem obsegu kos, da bi ohranila našemu trgovstvu ono plodno gospodarsko vlogo, ki mu je v urejenih prilikah pripadala in katero je naše slovensko trgovstvo vršilo v korist dviganja splošnega razvoja, pa tudi v korist našim mnogoštevilnim kulturnim prizadevanjem in socialnim akcijam.

Gospod predsednik! Čestitam zvezi k njenemu jubileju dvajsetletnice in ji želim v bodočem delu polnega uspeha. Prosim, da izročite moje pozdrave vsem zborovalcem in želim, da bi Vaš sestanek v Novem mestu obrodil pričakovane in željene sadove. Prosim, da opravičite mojo odsotnost...

Z glasnim odobravanjem je bilo sprejeto to pismo. Predsednik Vidmar je nato pozdravil zastopnika novomeške občine podžupana Josipa Turka ter se še posebej zahvalil za lepi in prijateljski sprejem, ki so ga doživeli trgovci v Novem mestu.

Nadalje je pozdravil zastopnika Trg. društva »Merkur« g. Antona Verbiča,

zastopnika Društva industrijev in veletrgovcev podpredsednika društva Josipa Lavriča

ter posebno toplo zastopnike listov.

Končno je še čestital dolgoletnemu članu Zveze g. Hrastelju k njegovemu odlikovanju. Ni dosti odlikovanj, ki bi bila tako zelo zaslužena ko to. (Odobranje.)

Sreski načelnik dr. Vinko Vidmar: V imenu zadržanega bana dr. Nadlačena prav iskreno pozdravljam vse udeležence današnjega občnega zbora v želji, da bi prinesel novih pobud za napredek trgovine in vsega gospodarstva. Pozdravljam pa občni zbor tudi v svojem imenu in želim, da bi vsi odnesli iz Novega mesta na svoje domove najboljše vtise. (Odobranje.)

Glasno pozdravljen se je nato zahvalil za pozdrave

dr. Ivan Pless.

Sporočila pozdrave zborničnega komisarja gen. ravnatelja Avgusta Tostija in vsega tajništva Zbornice. Želi, da bi bilo delo Zbornice in današnjega občnega zbora končano s čim večjimi uspehi. Zbornica bo tudi nadalje Zvezo vedno podpirala z vsemi svojimi sredstvi.

Današnja skupščina slovenskega trgovstva v lepi dolenski metropoli pomeni nov člen v verigi dela, ki jo kuje Zveza trg. združenj v interesu trgovstva in vsega našega gospodarstva.

Vodilna misel Zveze od njene ustanovitve je bila, da ima vsako leto svojo letno skupščino v drugem kraju, da se tako omogoči vsem krajem, da povedo svoje težnje. Na ta način pa se člani organizacije tudi med seboj bolj spoznajo, nasprotja se omilijo, skupne zahteve pa se izbrusijo, da se najde prava srednja pot, ki vodi do uspeha.

Takšne skupne manifestacije solidarnosti so potrebne že v normalnih časih, tem bolj pa danes, ko smo pod vtisom velikih dogodkov, ko celo velesile propadajo. Pod silo teh dogodkov se spreminja svetovno gospodarstvo in

poročilo predsednika Staneta Vidmarja

Če sta vsako leto skupščina in predkonferenca važni in pomembni, sta letos že z ozirom na izredne razmere in izredne težave, v katere je zašlo naše gospodarstvo, še prav posebno važni. Razprave na včerajšnji predkonferenci so dokazale, da se naše trgovstvo zaveda resnosti sedanje dobe, da se dobro zaveda tudi dolžnosti, ki mu jih nalaga sedanji čas in da ne misli glede bodočnosti čakati s fatalistično brezbriznostjo, kaj prinese razvoj dogodkov, marveč hoče aktivno sodelovati pri ustvarjanju novih razmer.

V resnici sta občudovanja vredni vztrajnost in odpornost našega trgovstva, da ima še vedno odločno voljo za delo in še vedno trdno vero v bodočnost, kljub vsem težkim udarcem in kljub težavam, ki se zdijo včasih nepremostljive. V prav kratkih presledkih se vrstijo dogodki, ki tako temeljito postavijo na glavo vse kombinacije in načrte, da bi človek, ki ni v resnici jeklen in pogumen, že davno vrgel puško v koruzo in se pridružil množici tistih, ki so obupali nad vsem, pa se izživljajo samo še v zabavljanju na vse in vsakogar in so strahovito ogorčeni, ker nas drugi ne rešijo vseh teh težav in nadlog. Slovenski trgovci ne pade, on stoji trdno in odločno v tej borbi, v tem lomu starih sistemov, reda in razmer ter z zaupanjem gleda v bodočnost. Zavedamo se, da je rešitev predvsem naša stvar, da bomo morali pač sami storiti vse, kar je človeško mogoče, in da je tudi vsaka druga pomoč mogoča le, če bomo sami pokazali dovolj odločne volje za svojo rešitev in obrambo. Slovenskega trgovca ne plašijo ugihanja o novem redu, ne motijo ga napovedi in prerokovanja poklicanih in nepoklicanih vsevedežev. On dela in izpolnjuje svoje dolžnosti in se pri tem zaveda, da bo vsak novi sistem ali družbeni gospodarski red krvavo potreboval odločne, sposobne, konstruktivne ljudi. (Tako je!)

Če nekoliko pogledamo nazaj v komaj pretekle mesece minulega leta, vidimo, da je bil ta čas prepoln dogodkov, ki so usodno posegali v razvoj našega gospodarstva in ki so zlasti trgovino vrgli popolnoma iz normalnega tira.

Požar, ki ga je zanelila vojna vira na enem koncu, se je nezadržno širil dalje ter zajel že velik del sveta.

Mi smo pri vseh težavah in nevšečnostih še vedno tako srečni, da smo ostali izven vojnega meteža, da vsaj aktivno še ne sodelujemo.

Čprav aktivno nismo v vojni, so nas vendar zadele vse težave, ki jih prinaša vojna okrog nas. Vse naše trgovske zveze so prevrnjene, odpadli so važni dobavitelji, onemogočena je nabava blaga iz nekaterih držav, ki so ali pohojene v vojni, ali pa smo odrezani od njih po blokadi. Konec bratske Českoslovaške, pro-

naravno so zato tudi pri nas spremembe neizogibne. Blokada nas sili, da spremenimo tudi svojo notranjo gospodarsko politiko. Mnogo dela bo treba opraviti, da tudi v teh časih ohranimo svoje pozicije. Zato pa je tudi nujno potrebno, da ohrani trgovstvo svojo solidarnost.

Zbornično delo je bilo zlasti v tem, da se olajša slovenskemu gospodarstvu prilagoditev k sedanjemu svetovnemu gospodarstvu in da se omilijo posledice uredb, ki se v zadnjem času izdajajo v tako obilni meri. Tu treba zlasti omeniti veliko akcijo naše Zbornice zaradi nove davčne reforme. Šef naše zbornice gen. tajnik Ivan Mohorič je izdal o tem delu Zbornice celo knjigo in ta knjiga ima dokumentaren pomen.

Preobširno bi bilo, če bi podrobno govoril o vseh akcijah

past Poljske, vojna na zapadu, kjer so padle Norveška, Danska, Nizozemska, Belgija, vstop Italije v vojno, padec Francije itd., vse to so pač dogodki, ki so vplivali tudi na razmere pri nas in ki nas vlečejo vedno močnejše v območje novih gospodarsko političnih sistemov. Zato tudi odločitve pri nas ne morejo biti več popolnoma svobodne, ker smo uklenjeni v sklop velikih interesov in postaja gospodarski in politični pritisk čimdalje močnejši. Močno nas je zadelo peostrena blokada, zlasti po vstopu Italije v vojno in že sedaj občutimo vse posledice tega vojnega ukrepa. Pomanjkanje sarenin je vsak dan bolj pereče, čutimo pa tudi pomanjkanje raznega kolonialnega in drugega blaga.

Za našo trgovino so to pač

nadvse kritični časi.

Z veliko skrbjo spremlja naš trgovec vsakodnevne vesti o pomanjkanju surovin, o omejitvah dela

demagoška kampanja.

ki je hotela našega poštenega, solidnega in pridnega trgovca postaviti kot povzročitelja in krivca druginje in pomanjkanja blaga na sramotni oder. Zveza trgovskih združenj je v teh časih storila vse, da zaščiti trgovce in javnost pouči o pravih vzrokih druginje. Kljub temu, da je v tem oziru morala premostiti velike ovire in se boriti z izvrstno organizirano kampanjo, nam je vendarle uspelo vsaj kolikor toliko razčistiti vprašanje krivde na dvigu cen. Danes, ko je tudi uradno dovolj dokazano, da so bili ukrepi in preganjanja trgovcev čisto nepotrebnosti, krivični in neupravičeni, sedaj, ko je dokazano, da niso trgovci navijali cen, sedaj tudi lahko mirne duše javno poudarimo, da so bile vse te gonje in vsi ti napadi na pošteno in solidno slovensko trgovstvo pripravljani in inscenirani iz tistih krogov, ki so imeli vse vzroke odvrniti pozornost javnosti od sebe in preskrbeti ogorčeni javnosti drugi objekt, nad katerim naj bi si ohladila ogorčenje. (Tako je! Ploskanje.) Polagoma se odgrinja zavesa, razmere odkrivajo čimdalje jasneje prave krivce naraščanja druginje, prave navijalce cen, prave povzročitelje pomanjkanja blaga in surovin. Kljub temu pa še vedno ne vidimo prave odločnosti na odločilnih mestih, da se stopi na vrat tistemu anonimnemu kapitalu, tistim pijavkam, ki iz špekulativnih razlogov zavirajo normalni razvoj trgovine, ki onemogočajo delo malemu našemu človeku in po svojih odličnih zvezah tukaj in v inozemstvu dosežajo vse mogoče ugodnosti in možnosti najnižih zaslužkov ali boljše rečeno nezaslišanega »plačkanja«. Vedno in vedno znajo usmeriti bič raznih radikalnih ukrepov navzdol na malega človeka, še vedno lahko varajo in zavajajo v zmotu tudi one odločujoče činitelje, ki imajo

Zbornice glede pravilne ureditve kontrole cen in maksimiranja cen, delo Zbornice zaradi tarifne reforme, mezdnih gibanj itd. Složno in harmonično je Zbornica v vseh teh vprašanjih z Zvezo, kakor še nikdar dosedaj. Želi le eno, da bi tako ostalo tudi za naprej.

Sedaj se še zlasti vidi, kako nujno potrebne so strumne organizacije. Greh je, če stoji danes posameznik ob strani, če le kritizira, ker s tem samo pobija voljo za delo. Vsak trgovec mora biti aktiven član Zveze, ker le tako more Zveza zbrati vse energije trgovstva in uveljaviti zahteve trgovstva. Samo močne organizacije morejo nekaj doseči. Zato pa mora vsak podrediti svoje interese skupnim interesom.

Ob zaključku naj poudarim, da bo zbornično tajništvo vse vaše želje in predloge smatralo kot

v industriji, o zaporah izvoza nekkih predmetov iz sosednjih držav itd. S strahom gleda, kako se krčijo zaloge brez izgleda na ponovno dopolnjevanje. Zaveda se, da je vsa njegova okolica navezana nanj kot oskrbovalca in razdeljevalca glavnih življenjskih potrebščin, ter da v gotovostjo računa na njegovo oskrbovanje. Ne sebična skrb, ki izvira iz zavesti, da pomanjkanje blaga pomeni tudi zanj propast in izgubo eksistence, temveč zavest velike važnosti in odgovornosti, zavest funkcije oskrbovalca določene okolišča tudi v teh najtežjih razmerah, ta zavest je glavna gonilna sila našega sodobnega trgovstva v današnjem času. (Tako je!) Ta zavest odgovornosti mu vliha moč in vztrajnost, da ne klone spričo težav in da dela s podvojeno energijo.

In baš zato je ne samo lahkomiselna in žaljivo krivična vsa tista

resno voljo napraviti red v naših gospodarskih in socialnih razmerah.

Na žalost naseda tudi naša javnost in naše časopisje le prerado tej izvrstno organizirani kampanji in ne vidi v umetno ustvarjeni megli razbojnikov, ki se z bogatim plenom umikajo upravičenemu ogorčenju in jezi naroda. Mi se bomo potrudili, da pokažemo ob vsaki priliki prave krivce brezobzirno, pa naj sedijo kjer koli. Zahtevamo pa, da tudi naše oblasti uvidijo na temelju izkušenj in dokazov zlasti v zadnji dobi, da so bile v zmoti glede slovenskega trgovstva, zahtevamo, da zagrabijo energično prave krivce, pričakujemo od njih pogum in odločnost, da onemogočijo tudi tistim velikim in mogočnim finančnim kapacitetam, raznim kartelom in družbam plačkanje in izkoriščanje ter tako omogočijo pošteno delo našemu človeku. (Odobranje.)

Naša Zveza je skušala vedno s stvarnimi argumenti, dokazi in premišljenimi predlogi doseči zboljšanje razmer in pravilno upoštevanje naših zahtev in pravic. Če takšno delo ne rodi pravih uspehov, če tiste tajne sile ne uvidijo, da mora biti njihnega pogibnega delovanja konec, potem moramo povedati tem acionalnim in asocijalnim mogotcem, da je

Delo Zveze

Ze danes predstavlja naša Zveza, v kateri so združena vsa trg. združenja v Sloveniji, solidno in upoštevanja vredno silo, saj šteje nič manj kot 9111 trgovskih podjetij v svojem članstvu. Temu primeren je tudi obseg zvezinega dela, ki je v preteklem letu kljub ali morda ravno radi težkih razmer še močno naraslo. V kratkem poročilu ni mogoče orisati točno vsega dela, pa se moram zato

svoje in da bo gledalo, da jih čim najhitreje uveljavi. Odkar je Zveza pod uglednim in močnim vodstvom Staneta Vidmarja, je dosežena popolna enotnost med Zbornico in Zvezo.

Glasno odobravanje je sledilo besedam dr. Ivana Plessa ter so dolge ovacije jasno pokazale, kako globoko se trgovstvo zaveda pomena skupnega dela Zbornice in Zveze.

V imenu novomeške občine je pozdravil nato zbor podžupan Josip Turk ter želi, da bi imel zbor mnogo uspeha in bil v čast ter korist naše ožje in širše domovine. (Aplavz.)

Kot domačin je pozdravil zbor nato še predsednik novomeškega združenja Julij Kobe ter želel zboru čim lepše uspehe. (Aplavz.)

Sledilo je nato veliko

naša Zveza borbena organizacija, ki bo znala dvigniti v boj ves naš pošten narod, da se napravi enkrat za vselej konec umazaniam spletkam, podlemu izigravanju in brezsrčnemu izkoriščanju. (Ploskanje.)

Smatral sem za svojo dolžnost, da dam izraza ogorčenju vsega našega trgovstva radi krivičnih napadov in pa tudi odredb, ki so očitno naperjene proti trgovstvu in samo proti trgovstvu, ki pa po drugi strani kažejo popolno nepoznanje pravih povzročiteljev in krivcev nekkih pojavov.

Baš te stvari najbolj jasno slikajo, v kakšnih okoliščinah opravlja naš trgovec svoje dolžnosti. Ne samo nepremostljive ovire in težave pri nabavah, ne samo ogromna preobremenitev in naravnost nezmogljive zahteve, ki se stavijo nanj, marveč predvsem še žaljivo sumničenje, podlo podtikanje, demagoško hujskanje onemogočajo delo in ubijajo voljo in veselje do tega dela, ki je v sedanjem družbenem redu neobhodno potrebno, ki pa bo potrebno v tej ali oni obliki, pod tem ali onim imenom tudi v vsakem novem družbenem redu. Da ne postane ogorčenje ljudstvu prehudo, je treba pahniti na vzrok ogorčenja in da se med zabavo pravi krivci lahko skrijejo ali zakrijejo. Toda motijo se tisti, ki mislijo, da bo slovenski trgovec šel v areno kot nedolžna žrtev. On bo šel v areno, toda ne kot žrtev, marveč kot gladiator, ki bo odločno napadal brezimnsko tujo pošast in dvignil ves narod v boj za dokončno očiščenje in ozdravljenje naših razmer, da bodo velike reforme, ki so neizogibno potrebne, izvršene lahko pošteno, čisto in samo v interesu boljšega in lepšega življenja naroda.

Prvi pogoj za uspešno in zdravo reformiranje gospodarskega in socialnega reda je očiščenje vsega našega javnega življenja in iztrebljenje vpliva teh temnih sil, ki imajo svoje skrite pomagače vseh strankah, korporacijah in ustanovah. Zato je borba tako težka, zato tako pogosto ne najdejo razumevanja še tako koristni predlogi, zato naletimo s svojimi občekoristnimi zahtevami na toliko ovir in odporov. Toda čim težji je boj, tem vztrajnejši moramo biti, tem nepopustljivejši. Zato moramo krepko strniti naše vrste in izpolniti do skrajnosti svoje organizacije! (Tako je!)

pa 13. Torej skupno 55 okrožnic.

Veliko je število raznih opozoril, predstavk in predlogov, ki jih je odposlala Zveza na razne oblasti v banovini, kakor tudi na centralne oblasti v Beogradu Dolga vrsta osebnih intervencij pri tukajšnjih, kakor tudi beograjskih oblastih je bila potrebna, številna pojasnila so se zahtevala od nas in dali smo mnogo pojasnil in navodil v trgovskih, obrtnih in davčnih zadevah.

Zastopniki Zveze so se udeležili vseh občnih zborov združenj, vseh važnejših gospodarskih prireditelj, dalje seje jugoslov.-britanske zbornice v Ljubljani, ankete za zboljšanje plač zasebnim nameščencem itd. Lanj smo obiskali takratnega trgovskega ministra g. Jevrema Tomića, ko se je mudil v Ljubljani. Pogovorili smo se temeljito o vseh važnih zadevah z njim in gotovo bi ta obisk rodil uspehe, da ni bilo zopet spremembe v tem resoru. Trgovina ima pač smolo, da se vodstvo trgovskega ministristva tako pogosto menja.

Zvezni odbori so imeli v preteklem poslovnem letu 5 sej, in sicer glavni odbor tri, ožji odbor dve seji. Skupščina Zveze pa je bila v juniju v Murski Soboti v času prekmurskega tedna in otvoritve Trgovskega doma v Murski Soboti.

V novembru smo imeli tudi sestanek širšega odbora za sestavo osnutka zahtev slovenskega gospodarstva.

Delo zveznih odsekov

Pri Zvezi so tudi lani delovali štiri osrednji odseki, in sicer Osrednji lesni odsek, Organizacija knjigarjev, sekcija drogistov in Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi.

Organizacija knjigarjev je pod predsedstvom tov. Leopolda Pribošiča tudi v l. 1939. štela svoje članstvo pred nezakonito trgovino s knjigami.

Osrednja sekcija drogistov, katere sedež je v Kranju, je pod vodstvom tov. Bogomirja Sinkoveca varovala koristi svojih članov, zlasti v razmejitvi prodaje blaga med lekarnami in drogerijami.

Zaradi ogromne važnosti lesa v gospodarstvu Slovenije je najpomembnejši med odseki Osrednji lesni odsek. Vodi ga že dolgo vrsto let skrbno, vztrajno in požrtvovalno Fran Škrbec. Kako važno je lesno gospodarstvo za Slovenijo kaže že to, da odpade 47-13% produktivne površine Slovenije na gozd ter da znaša ta površina 708.329 ha, na kateri je bilo v letu 1938. 139.600 posestev. Po podatkih gozdarskega odseka kr. banske uprave je bilo l. 1937. v dravski banovini 1830 žag-venecijank, 36 žag s polovičnimi jarmeniki ter 227 modernih žag s polnojarmeniki in drugimi napravami za predelovanje lesa. V osrednjem lesnem odseku je bilo v l. 1939. včlanjenih nad 900 trgovcev z lesom.

Ceni se, da se v dravski banovini poseka vsako leto 2,5 do 3,5 milijona kubičnih metrov lesa. Od tega odpade okrog 30% na tehnični les. Naši podatki glede izvoza lesa iz Slovenije v druge države oz. v druge banovine so še zelo pomanjkljivi in nezanesljivi. — Kmetijska zbornica je v statistiki izvoza lesa iz Slovenije za l. 1937. navedla količino okrog 200.000 ton v inozemstvo in 350 tisoč ton v druge banovine, iz katerih se seveda tudi naš les deloma izvažal v inozemstvo.

Slovenija je izvozila največ lesa v Italijo, potem pa v Nemčijo in v Madžarsko. Zaradi pomanjkanja pripravljene lesa in zaradi pomanjkanja vagonov naši izvozniki niso mogli popolnoma izkoristiti te konjunktive. Morali so izvršiti tudi mnogo starih sklepov po prejšnjih slabih cenah.

Osrednji lesni odsek je z okrožnicami stalno seznanjal članstvo

z najvažnejšimi spremembami na lesnem tržišču, zlasti še s spremembami glede določb o izvozu lesa v razne države. Dajal je tudi davčne in pravne nasvete.

Stalno se je odsek udeleževal sej Stokovnega odbora za gozdne proizvode pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine in sej Stalne delegacije lesnega gospodarstva Jugoslavije.

Številne so bile intervencije odseka, da se odpravijo razne izvozne ovire, kot pomanjkanje vagonov, razni devizni, valutni in carinski predpisi. Nastopil je proti uvedbi monopola na uvoz lesa v Italiji, katerega uvedba je bila v lanskem letu res odložena, a se je sedaj uveljavila. To bo povzročilo spremembe tudi v organizaciji našega izvoza lesa. Odsek je nastopil tudi proti nameravanim prepovedim izvoza raznih vrst lesa.

Na več sestankih so člani odsekovega odbora pretresali načrt novih borznih uzans za les, ki ga je pripravila ljubljanska borza.

akcija za nacionalizacijo tujih podjetij

Razmere so takrat kazale, da bo končno le moralo polno tujih podjetij menjati lastnika. Da bi pa ne bilo tokrat izgovorov »da ni domačih interesentov« in predvsem »domačega kapitala« za prevzem, smo takoj organizirali zbiranje in popis razpoložljivih sredstev v ta

Tuji velekapital

nas še vedno izrablja na najbolj umazane načine. Tudi če bi bilo res, kar trde neki finančni strokovnjaki, da brezpogojno se potrebujemo tuj kapital, ker se le velik kapital lahko loteva večjih nalog z velikimi investicijami, in da država res ne bi zmogla sama tega, tudi v tem primeru ne moremo dovoliti, da nosijo naložbe tujemu kapitalu po 100 in več odstotkov obresti. Prepričani smo, da bi pač kazalo napeti vse sile, da ostanemo taki sijajni dohodki doma.

Najbolj se uveljavlja tuj kapital v kartelih. Teh je danes v naši državi registriranih okrog 100. Njih število neprestano raste, medtem ko vidimo v trgovini padanje števila obratov. Trgovci lahko kartelsko blago kupi samo pri kartelu in to po diktiranih cenah. S tem je izključena možnost cenejše nabave. Ob nastanku draginje v jeseni so bili karteli oni, ki so prvi zvišali cene svojim proizvodom. Povišanje cen s strani kartelov se je blagohotno odobrilo, proti trgovcem so se pa izdali nepotrebnimi protidraginjski ukrepi. (Tako je!)

Naš Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi je ves čas v ostri borbi s kartelom petrolejskih družb. Vsem nam je dobro v spominu pomanjkanje petroleja v Sloveniji in v vsej državi. Član odseka iz Maribora je v odprtem pismu s podpisom napadel petrolejske družbe, da so one krive, če je ostala Slovenija brez petroleja. Pozval jih je, da naj ga tožijo za

Odsek je stavljal potrebne spremembe predloge.

Odsek je pristojne oblasti opozarjal tudi na čedalje bolj razširjeno šušmarstvo v lesni trgovini in je predlagal uvedbo legitimacij za nakupovalce lesa, ki so se tudi uvedle.

Novelizacije obrtnega zakona

Še vedno ni. Trgovske in druge gospodarske organizacije so že davno zbrale vse potrebno gradivo za noveliranje obrtnega zakona in ga predložile trgovskemu ministristvu. V letu 1939. je sicer sklicalo ministristvo v maju mesecu konferenco Zbornic v tej zadevi, ko bi se pa morala konferenca zbornic jeseni nadaljevati, je bila z ozirom na razmere, katere je povzročila ustanovitev hrvaške banovine, za nedoločen čas odložena. Tako to staro in zlasti za trgovino važno vprašanje še danes ni rešeno.

Zveza je v preteklem letu začela organizirano

vino in potrošnike) škodljivih veleblagovnic za stalno prepovedalo. Banovina Hrvatska že ima tako uredbo. Zakaj ne bi sledila temu zgledu tudi uredba o prepovedi za vsa država?

Vedno hujska nevarnost za nezaščiteno trgovino so tudi po številnih in izdatnih privilegijih

zaščitene nabavljalne zadruge in rudniški konsumi.

Dokler so se ustanovljale zadruge z občekoristnimi nameni, produktivne zadruge, vodne zadruge, zadruge za skupno nabavo kmetijskih strojev in orodja itd., so bili državni privilegiji zanje umestni. Sedaj se pa čedalje bolj širi združna trgovina, ki nima prav nikakih občekoristnih namenov, marveč le kupčuje z blagom kot drugi trgovci. Prodaja se v teh nabavljalnih zadrugah vsakomur, ki želi kupiti, nekje prikrito po zadržanih cenah, nekje pa neprikrivo slehernemu. Da je mera vseh dobrot za zadruge polna, je novi združni zakon določil, da sme biti član zadrug vsakdo (razen trgovca). Tako lahko postane član nabavljalne zadruge drž. nameščencev, ki ima zaradi šibkega gmojnega položaja drž. nameščencev še posebne privilegije, vsakdo, pa čeprav ni državni nameščeneec. Zanimivo je, da se je poskusila ustanoviti taka zadruga celo v kraju, kjer ni nobenega državnega nameščeneca. (Veselost.)

Zadrugam pa ne zadostujejo niti privilegiji za plodno delovanje, marveč jim mora za pospeševanje njih delovanja ali pa za sanacijo zavoženega gospodarstva priskočiti na pomoč država z milijonskimi podporami.

Organ Glavnega saveza srpskih zemljoradniških zadrug v Beogradu »Zemljoradnička zadruga« je v

krošnjarstvo.

Krošnjari-Dalmatinci z drobnim galanterijskim blagom so že davno v manjšini, danes se krošnjari z vsem blagom, zlasti še z manufakturo in celo že s špecerijskim blagom.

Napori trgovskih organizacij, da izda vlada uredbo, s katero se krošnjarstvo prepove ali pa omeji samo na prodajo izdelkov domače hišne delavnosti, so v preteklem letu rodili le ta uspeh, da se je izdal po ministristvu trgovine načrt pravilnika o krošnjarstvu, ki bi, če bi obveljal, dosegel baš nasproten učinek, kot so zahtevale trgovske organizacije, ker bi današnje stanje legaliziral. Imeli smo dovolj dela, da smo ministristvo prepričali, da je ta načrt popolnoma nemogoč in da ga je nato umaknilo.

„uputnicami“

za moko in koruzo. Ministristvo za socialno politiko je za preskrbo siromašnega prebivalstva s hrano dalo na razpolago več tisoč nakaznic za brezplačen prevoz moke in koruze. Namesto, da bi se razdelitev te prehrane poverila strokovnjaku, to je trgovcu, so prejele to blago v prodajo občine ali zadruge. Le nekaj srezov je poverilo prodajo moke trgovcem. Občine in zadruge prodajajo moko in koruzo v celih vrečah, večji del takoj po prihodu vlaka in proti takojšnjemu plačilu, tako da siromašni sloji, za katere je ta privilegij edino namenjen in upravičen, do tega blaga sploh ne pridejo, marveč morajo gledati, kako se s tem okoriščajo drugi, premožni občani. V srezih, kjer se je poverila prodaja moke in koruze trgovcem, pa lahko dobi vsak proti nakaznici občine tudi najmanjšo količino tega blaga. Zaradi številnih zlorab z »uputnicami« in zaradi škode, ki jo utрпи trgovina

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno Rogaško mineralno vodo! Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

št. 13 z dne 24. marca t. l. naštel podrobno te pomoči, ki so do danes znesle skupno že nad 100 milijonov dinarjev. Prav ta glavni savez je imel v l. 1938. v vseh svojih glavnih zadrugah skupni promet dinarjev 5.551.690.000. Komisijso se je od strani pristojnega ministristva ugotovilo, da je imel pri tem prometu Savez 32 milijonov dinarjev izgube. (Cujtel!)

Zveza je sama in preko Centralnega predstavnštva tudi neprestano v l. 1939. zahtevala, da se poslovanje zadrug omeji na združnike, da ne bo mogel privilegijev enega stanu uporabljati neupravičeno še drug stan, še zlasti pa, da se nabavljalne zadruge obdačijo enako kot trgovine ter da se jim odvzamejo vsi privilegiji. Kljub temu, da nam je obdačitev zadrug obljubilo že več finančnih ministrov oz. njih pomočnikov, do obdačitev zadrug zaradi njih jake zaslonbe še danes, ko država tako silno potrebuje denarnih sredstev, ni prišlo. Breme, ki bi moralo pasti na zadruge, pa se prevaljuje na ostalo gospodarstvo, zlasti na trgovino.

Prav tako še vedno uničuje našo podeželsko trgovino

Zveza je v svrhu boljšega zatiranja nezakonite trgovine ponatisnila referat zvezinega tajnika »O krošnjarstvu in nezakoniti trgovini« ter razposlala ta referat vsem združenjem, sreskim načelstvom in komandi dravskega žandarmerijskega polka za vse žandarmerijske postaje. V mnogih predstavkah je opozarjala Zveza pristojna krajevna oblastva na slabo zatiranje nezakonite trgovine. Nadzorstvo nad nezakonito trgovino je postalo res deloma uspešnejše, zlasti v zadnjem času, ko je g. ban prepovedal krošnjarstvo v obmejnih srezih. Nujno potrebno pa je, da se prepove krošnjarstvo v vsej banovini.

Nezakonita trgovina oz. zloraba socialnih ukrepov se vrši nadalje s takozvanimi

Kvaliteta nad vse!

To je naša parola, zato Vas vabimo, da si nabavite čokolado, bonbone, kekse in pecivo pri

Bon-Bon

FLORJANC JOSIP
LJUBLJANA
Miklošičeva c. 30
TEL. 44-42

Tudi veleblagovnice

so priljubljeno torišče tujega kapitala. Zveza je z drugimi trgovskimi organizacijami zahtevala, da se ustanavljanje veleblagovnic z novo uredbo prepove oz. da se prepoved ustanavljanja, predvidena v dosedanji uredbi glede veleblagovnic, podaljša do 31. decembra 1940. Ministristvo za trgovino in industrijo je spocetka izdalo samo razpis vsem banskim upra-

vam, da ne smejo dati dovoljenja za ustanovitev veleblagovnic, kasneje je pa z uredbo podaljšalo prepoved ustanavljanja veleblagovnic do 31. decembra 1940. Letos je bila ta prepoved zopet podaljšana do 31. decembra 1941. Ne vemo, zakaj ministristvo trgovine in industrije ni izdalo uredbe, s katero bi se ustanavljanje za narodno gospodarstvo (tako za trgo-

vprašanje prodaje soli

V lanskem letu je najprej Zveza zahtevala, da se ukine dosedanji sistem zakupoprodaje soli in da se sol prepusti svobodni trgovini.

Na odgovor uprave državnih monopolov, da to nikakor ni mogoče izvesti, je Zveza predlagala, da se sistem zakupoprodaje soli tako

spremeni, da bo vsak politični ali sodni okraj poseben zakupoprodajni rajon. Uprava drž. monopolov je sicer povečala število zakupoprodajnih rajonov, vendar jih je za dravsko banovino ustanovila le osem.

Številne in precej uspešne so bile intervencije Zveze zaradi snažnosti soli in zaradi pomanjkanja soli v nekaterih srezih. Priznala se je pravica zaračunavanja vrečic pri prodaji soli, kar pa se je zopet uknilo v zvezi z znižanjem cene soli v septembru mesecu. V zvezi z znižanjem cene soli se je odvzela prodaja živinske soli maloprodajalcem. Proti temu so protestirale vse trgovske organizacije, a brez uspeha. Združenjem je znan odgovor uprave drž. monopolov; glavni razlog za to, da prodajajo to sol le zakupniki je, da je cena živinske soli toliko znižana, da ima monopolna uprava z njeno prodajo itak že izgubo.

Združenju trgovcev za srece Celje, Gornji grad in Šmarje, v katerem so obvezno včlanjeni skoro vsi hmeljski trgovci, je povzročil mnogo skrbi

načrt zakona o hmelju,

katerim so se hotele uničiti pravice trgovcev s hmeljem. Skupnim prizadevanjem, zlasti še prizadevanju naše Zbornice, se je posrečilo nekatere predpise spremeniti, kar je razvidno iz uredbe o hmelju, ki je izšla meseca marca t. l. Zveza je sodelovala tudi pri akciji za doseg

spremenbe uredbe o občinskih hranilnicah.

Prvotna uredba je ogrožala celotno slovensko javno in privatno gospodarstvo. Dne 11. oktobra je izšla uredba o spremembi omenjene uredbe. Po teh spremembah smejo hranilnice uporabiti delni ali ves čisti dobiček v splošnokoristne ali dobrodelne namene (20 odstotkov čistega dobička). Dalje je odpadla določba, po kateri vloge na hranilne knjižice in tekoče račune niso smele preseči 10kratne vsote začetne glavnice in rezervnih fondov. Najvažnejša sprememba pa je, da smejo občinske hranilnice dajati občinam kratkoročna posojila do višine 15% svojih skupnih hranilnih vlog in dolgoročna posojila do 10% teh vlog. Do sedaj so bila možna le kratkoročna posojila z vrnitvijo ob koncu tekočega proračunskega leta.

Številne uredbe

Zveza je opozorila pristojne oblasti tudi na nekatere odredbe invalidske uredbe, ki bi lahko povečale nejasnosti v obrtnem zakonu in pomnožile nezakonito trgovino.

Ob izdaji uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, smo takoj prosili ministrstvo za razlago nekaterih nejasnih pojmov. To pojasnilo je ministrstvo za trgovino tudi deloma izdalo. Uredba se je v praksi izvajala na ta način, da je bilo polno ogledov šlozob in trgovin, če je blago označeno s cenami oz. če ni kakih skritih zalog itd. Nekateri so v svoji gorečnosti šli celo preko uredbe in zahtevali celo stvari, ki jih uredba ni predpisala (označenje luksuznega blaga s cenami).

Uspeh te uredbe je bil, kakor sem že omenil, ugotovitev, da trgovci ne povzročajo draginje, ter da je zaradi tega treba iskati novih potov, da se draginja zavre. Tako smo letos dobili uredbo o kontroli cen, pod katero spadajo

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

le uvozniki, proizvajalci in trgovci na debelo. Po tej uredbi se z manjšim ali večjim uspehom maksimirajo cene mnogih predmetov. Izdane so bile tudi uredbe, da bi bila ta kontrola uspešna.

V zvezi z gospodarsko depresijo, katero so povzročili evropski vojni

Da bo nastalo pomanjkanje blaga.

smo vedeli takoj, ko smo videli, v kakšni smeri gre razvoj dogodkov. Zveza je na to pravočasno opozorila odločujoče činitelje.

Pravočasno bi morali skrbeti za zadostne zaloge, podpirati uvoz najpotrebnejših predmetov, ne pa ovirati ga z zadrževanjem uvoznih dovoljenj, prepočasnim in ozkosrčnim dodeljevanjem deviz itd. Ti grehi se sedaj maščujejo in jih bo težko ali nemogoče popraviti.

Kakor že prejšnje leto je tudi lani Zveza stalno opozarjala na nemogoče stanje državnih nameščencev in zahtevala zvišanje plač, katerega skromni začetek smo ravnokar doživeli. Nj pa to, še daleč ne, zadostno in se mora v tem oziru še mnogo popraviti. Očisti naj se uprava tistih nameščencev, ki ne delajo in tako neupravičeno prejemajo plače. Kdor pa pošteno dela, naj bo tudi pošteno plačan za svoje delo. (Ploskanje.)

Na anketi zaradi zboljšanja plač zasebnim nameščencem dne 5. decembra se je Zveza izrekla za to, da se uvedejo minimalne plače za trgovske pomočnike in zasebne nameščence. V l. 1940. je potem tudi izšla banova odredba o minimalnih mezdah, ki so pa za podeželsko trgovino težko zmožljive in bo potrebna sprememba v smislu zvezinih predlogov, da se prepreči nezaposlenost trg. pomočnikov.

Zveza se je tudi v lanskem letu borila za pokojninsko zavarovanje trg. pomočnikov, kar je bilo letos uzakonjeno.

Ob nastanku draginje so tako Zveza kakor tudi združenja zboljšala prejemke svojim tajnikom.

Zveza je v preteklem letu zahtevala likvidacijo Suzorja in samostojen okrožni urad za zavarovanje delavcev za Slovenijo.

V zadevi teritorialne razmejitev zasebnih bolniških blagajin je bila Zveza odločno za to, da pripada bolniški blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani izključna pravica izva-

Prometne zadeve

Tudi v zadevah prometa je Zveza imela obilo posla, predstavk in intervencij. Zaradi pomanjkanja poštne osebja trpi služba v mnogih krajih. Zveza je na predstavitve raznih združenj napravila v tej stvari več intervencij. V lanskem letu je bilo na ozemlju ljubljanske poštne direkcije nad 300 uslužbencev premalo, kar pomeni, da je poštne osebje preobremenjeno do skrajnosti in da trpi poštna služba zaradi pomanjkanja ljudi.

Zveza je predlagala razširitev cone za krajevne telefonske pogovore na deželi od sedanjih 6 km na vsaj 15 km.

S 1. oktobrom uvedeno štetje telefonskih pogovorov je za mnoge pomenilo zvišanje telefonske takse, ki je sedaj ponovno povišana s preureditvijo.

S 1. aprilom pret. leta je želez-

Davčna obremenitev Slovenije

namreč z vsakim letom raste, raste pa tudi delež obremenitve v razmerju z ostalimi banovinami. Po statistiki, ki jo je objavil dr. Andrej Gosar v novembrski številki revije »Dejanec« v članku »Finančna in gospodarska stran vprašanja o slovenski banovini«, je bilo plačanih neposrednih davkov l. 1930./31. v vsej državi 2 milijardi 72.800.000, od tega v Sloveniji 213.400.000, to je 10,3% skupne vsote, v l. 1937./38. pa v vsej državi 2.704.800.000, od tega v Slo-

dogodki, je prišlo v septembru še do uredbe o izplačevanju vlog, dalje do uredbe o odložitvi izvršb in uredbe o odložitvi plačila najemnine osebam, vpoklicanim na vojaške vaje, do uredbe o podpori rodbinam oseb, vpoklicanih na vojaške vaje.

janja bolniško-nezgodnega zavarovanja za vse trgovske in druge privatne nameščence na območju dravske banovine.

Uvedbo pokojninskega zavarovanja za trgovce smatra Zveza slej ko prej za eno izmed svojih glavnih nalog. (Odobranje.) Preko Centralnega predstavništva neprestano zahtevamo, da pristopijo pristojna ministrstva k rešitvi tega vprašanja. Za Slovenijo zahtevamo avtonomno, neodvisno, obvezno pokojninsko zavarovanje za vse trgovce!

Lansko leto je Zveza sodelovala pri volitvah v Pokojninski zavod z neodvisno gospodarsko listo, da bi se zavarovali interesi trgovstva in da bi se čimbolj izločili strankarski vplivi pri sestavi uprave tega važnega gospodarskega zavoda. Toda kandidatna lista iz formalnih razlogov ni bila potrjena. Upravno sodišče in državni svet tožbi nista ustregla.

Z uvedbo pokojninskega zavarovanja za trgovske pomočnike so postali trgovci pač ena najmočnejših delodajalskih skupin in bo treba pri sestavi uprave tega zavoda trgovski stan in njega organizacija bolj upoštevati.

V okviru akcij za pomoč obmejnemu prebivalstvu je Zveza po trgovskih združenjih izvedla obdareitev revnih učencev obmejnih šol. Za to velepomembno narodno delo so zbrala trgovska združenja nad 100.000 din. Za nabrani denar se je nakupilo blago po alj celo pod tovarniško ali nabavno ceno. S tem blagom je bilo obdarovano 52 obmejnih šol. Slovenski trgovci so s tem pripomogli k dvigu narodne zavesti v obmejnih krajih in pokazali, da so vedno na prvem mestu v vršenju narodnih dolžnosti. Koliko so darovali razen tega še preko drugih društev in organizacij, žal ne moremo ugotoviti, čeprav bi šele to pokazalo, koliko v resnici prispevajo trgovci za vse te namene.

niška uprava zvišala potniške in blagovne tarife in so na poti še nova zvišanja.

Gospodarstvo je sprejelo to povišanje v pričakovanju, da se bodo zboljšale poštno-telefonske oz. železniško-prometne razmere. Vendar tega ni učkalo. Z 28. oktobrom je bilo v Sloveniji ukinjenih 90 potniških in mešanih vlakov, torej kar ena četrtina. Pri vsem tem je bilo pa še velikansko pomanjkanje vagonov, kar je zlasti občutila lesna trgovina.

Potrebna je bila cela vrsta predstavk Zveze in ostalih naših gospodarskih organizacij, da so se vsaj nekateri ukinjeni vlaki zopet uvedli.

Če pa ne napredujemo na drugih poljih, pa je vsaj na enem polju zaznamovati napredek.

veniji 354.300.000, kar da 13,1% skupne vsote.

Po podatkih istega avtorja je v l. 1937./38. prispevala Slovenija vštevši vse javne dajatve in dohodke od drž. podjetij v Sloveniji 1.053.000.000 din v skupno državno blagajno. Po odbitku vseh izdatkov, kolikor jih dejansko odpade na Slovenijo, je avtor prišel do zaključka, da je Slovenija vsako leto finančno aktivna za nad 200 milijonov din.

Poleg gornje milijarde dinarjev, ki jo plačamo v skupno državno blagajno, je treba upoštevati še obremenitev po banovinskih in občinskih dajatvah, ki znesejo letno okrog 270—280 milijonov din. Pa to še ni vse.

Po podatkih OUZD za l. 1938. in Trg. bolniškega in podpornega društva v Ljubljani so znašali prispevki za socialne dajatve v letu 1938. nad 110 milijonov dinarjev.

Vse gospodarske organizacije v Sloveniji skozi leta neprestano opozarjajo na prehudo davčno obremenitev Slovenije, ki zavira razvoj slovenskega gospodarstva. To je tudi razlog, da se selijo večja podjetja, zlasti industrija na jug. Tam je davčna praksa milejša, neprimerno nižje so pa tudi samoupravne dajatve.

Zveza je že v začetku lanskega leta v zvezi z odlokom ministra financ, da ostane odmera pridobnine za l. 1939. ista kot v l. 1938., apelirala na finančno direkcijo, da upošteva težko stanje trgovine v Sloveniji ter da dā davčnim upravam navodila, da upoštevajo prijave za znižanje odmere pridobnine in da zlasti ne razburjajo davkoplačevalcev z event. pozivi za prijavo odmere pridobnine, češ da so se njih dohodki v letu 1938. bistveno zvišali, — ker bi bil ti

Posledice davčne reforme

vidimo že jasno. Iz doslej razgrnjenih predlogov vidimo, da so šle naše finančne oblasti slepe mimo križev in težav naše trgovine. Odpoved kreditov, nemožnost obnove zalog, stalno naraščanje nabavnih cen vodi našo trgovino v likvidacijo. Zaloge se praznijo in trgovec bo v kratkem stal v prazni prodajalni z denarjem, za katerega ne dobi drugega blaga. Kaj potem? Kje bodo potem viri za davkarijo? Ali mislijo naši vodilni faktorji na to, kaj bo, če dobi popolnoma izsesana Slovenija avtonomijo? S čim bo krila svoje velike potrebe, če bo industrija pobežnila, trgovina usahnila? Mi smo pripravljeni žrtvovati zlasti v teh časih, kar je potrebno, in če je to še tako težko. Zahtevamo pa, da smo pri žrtvah enakopravni. Naša odmera davkov je v kričečem nasprotju z odmerami v drugih banovinah. Medtem ko so cene pri nas v nekih primerih kar ogromno zvišane, so drugod ostale še po večini pri starem. In mi smo že doslej nosili zastavo v tem oziru. Apeliramo na finančno direkcijo, da omili predloge, ki predstavljajo preogromen skok in niso v skladu z resničnim stanjem našega gospodarstva. Prav gotovo je slovenski trgovec zadnji, ki bi odklanjal bilo kako žrtev, ki jo zahteva od njega narodna država, zlasti pa državna obramba. Ne mo-

pozivi utemeljeni le na napačnih domnevah ali nepopolnih dokazih.

Ko se je ob sklenitvi sporazuma izdala amnestija za carinske, trošarinske in monopolne prestopke, je Zveza predlagala tudi popolno davčno in takšno amnestijo. Banovinsko upravo pa je zaprosila za amnestijo banovinskih trošarin. Delna amnestija za pridobnino se je predvidela v čl. 164. pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o neposrednih davkih z dne 2. januarja 1940, da se namreč pri vpogledu v knjige zaradi odmere pridobnine za l. 1940. in naslednja davčna leta dobljeni podatki ne uporabijo za kaznovanje ali za odmero davkov za davčna leta pred l. 1940.

Dalje je bila objavljena še uredba o odpisu zaostankov koncem l. 1937. oz. 1939. na davkih, takсах in kaznih za davčne in taksne prestopke ter uredba za ustavitev fonda za podeljevanje nagrad organom finančne uprave za uspešno delo pri odmeri in izterjavanju davkov.

Za trgovino je bilo bistveno to, da se je s to reformo naredilo zavezance knjigaše in zavezance nekjugaše ter da se je za prve dvignila davčna stopnja pridobnine in uvedla minimalna pridobnina.

remo pa preko svojih sil in ni tudi v interesu države, da se na ta način ubijeta vsaka podjetnost in gospodarska delavnost. Naša industrija se že seli, in sicer čimdalje več na jug. Znano nam je, da je še cela vrsta podjetij, ki so že kupila zemljišča ali jih kupujejo tam. Trgovina propada in se zvija v največjih težavah in vendar nič uvidevnosti nikjer! Če danes kljub resnosti časov odkrito povemo vse to, storimo to, ker čutilimo dolžnost, da opozarjamo pravočasno, preden je nesreča tu, preden so posledice nepopravljive. Naša Slovenija je revna. Če izgubimo tisto nekaj industrije in če opeša trgovina, bomo težko vozili naprej. Tisti, ki pritiskajo na našo finančno direkcijo in davčne uprave za zvišanje ocen, se morda ne zavedajo, da imamo v Sloveniji ogromne banovinske in občinske doklade, ki delajo vsako zvišanje državnih osnovnih davkov neznosno. Mi smo obdarjeni tudi z drugimi dajatvami, ki jih ostali deli države ne poznajo, pa je zato treba pri nas dvojne previdnosti v ocenjevanju. Člani naših davčnih odborov morajo zato pri razpravah opozoriti na neznosne razmere v naši trgovini in popraviti zmote in pretiranosti v interesu tako davkoplačevalcev trgovcev, kakor tudi v interesu ohranjenja davčnih virov.

Pri dobrotah je Slovenija zapostavljena

Če smo širokogrudno obdarjeni z obremenitvami, pa nismo tako tretirani pri dobrotah, ki tečejo iz zbranih sredstev. G. Jože Zupan je v decembrski številki revije »Dejanec« objavil o deležu Slovenije na javnih delih par zanimivih podatkov. Tako je bilo izdanih v l. 1925. do l. 1934. v vsej državi za javna dela (ceste, mostove, zgradbe, instalacije in vodna dela) 2.771.000.000 din, za Slovenijo pa le 108 milijonov, kar znese 3,9 odstotka. V l. 1936.—1938. je država izdala za javna dela 1 milijardo 255.000.000, od česar je dobila Slovenija le 2%. Kakor hitro se poslužimo statističnih podatkov in pregledov, takoj opazimo, da bremena in davščine, ki jih mora Slovenija odvajati v centralne blagajne, niso v nikakem pravilnem razmerju s tem, kar Slovenija prejema iz centralnih blagajn in fondov. Vidimo celo, da se to nesorazmerje še celo od leta do leta slabša, pa je zato že skrajni čas, da tudi v tem oziru nastopi nova doba pravice in enakopravnosti.

Po sporazumu s Hrvati postaja stvar za nas vsak dan težja, ker imamo vtis, da se sedaj toliko bolj pritiska na nas.

Sedaj ko naši bratje Hrvati v svoji banovini korak za korakom izpopolnjujejo svojo samoupravo, je pač skrajni čas, da se tudi mi rešimo more slepega centralizma, ki ovira razvoj vse delavnosti in ustvarja samo nezadovoljstvo. V tako kritičnih časih, ko naše gospodarstvo v skrajnem naporu komaj še vzdržuje kolikor toliko normalno delo, pač ni mogoče zavlačevati nujnih ukrepov z dolgo, birokratično službeno potjo, da postane potem marsikaj že brezpomembno in zakasnelo, ter so ugodni trenutki za vedno zamujeni. Danes rabimo še mnogo bolj kot v normalnih časih široko samoupravo, zlasti v gospodarskih rešitvah, s točno ekspeditivno upravo, z zadostno samostojnostjo in odgovornostjo. Prepričani smo, da bi decentralizacija blagodejno vplivala na razvoj vse narodne delavnosti. (Tako je!)

V časih, ko posega država vedno globlje v gospodarsko življenje, še močneje čutimo slabosti ozko-srčne centralistične ureditve. Tako imamo že državne ali poldržavne institucije za izvoz žita, sadja, vina, opija in živine. Imamo Direkcijo za zunanjo trgovino, imamo Prizad, o katerem smo že do-

volj razpravljali na vseh naših zborovanjih. Uvaja se diriganje gospodarstva, diktirajo se odkupne cene za razne surovine in pridelke, tako za novo žito, bombaž, sladkorno peso, za oljarice itd. Kontrola uvoza in izvoza je že tudi tu, pa je tako trgovini delokrog že sedaj silno omejen.

Naša zunanja trgovina

Vpliv tujih sistemov in popolnoma spremenjene razmere v zunanji trgovini pojasnjujejo marsikak ukrep tudi pri nas. Škodljivo pa bi bilo, če bi kar slepo posnemali tuje sisteme, ki so prikrojeni pač za druge razmere in druge države. Vojni dogodki imajo zlasti na našo zunanjo trgovino svoj velik vpliv in jo usmerjajo po svoje. Mi vidimo, da se je obseg zunanje trgovine v l. 1939. zmanjšal po količini napram obsegu v l. 1938. za 7,7%, po vrednosti pa je narasel za 25%. Naša trgovinska bilanca je bila aktivna za din 763.800.000. Od tega smo bili aktivni napram neklirinškim državam za din 697.600.000, napram klirinškim pa za 66.300.000.

Ovir je bilo dovolj tako pri izvozu kot pri uvozu in izvirajo pač vse te ovire po največ iz razmer, ki jih je ustvarila vojna.

V našo zunanjo trgovino stopa v zadnjem času nov faktor, s katerim doslej nismo imeli še opraviti. Vzpostavitev gospodarskih in političnih odnošajev s Sovjetsko zvezo je obrnila naše poglede na vzhod, ter pričakujemo od te zve-

ze novega poživljenja in novih možnosti v našem gospodarstvu. Upamo, da bo v kratkem pričelo prihajati iz Rusije blago, ki je pogojeno, zlasti pa bombaž, ki ga naše tekstilne tovarne, oziroma tekstilno delavstvo pričakuje kot rešilno bilko. Kakor pravijo novejša poročila pričakujemo lahko, da se bo obseg izmenjave blaga med našo državo in Sovjetsko zvezo še povečal in razširil še na druge predmete. Obnovitev stikov z Rusijo je prav gotovo eden najpomembnejših dogodkov v našem gospodarskem in političnem življenju in je le malokateri ukrep naše vlade izzval toliko zadovoljstva in odobravanja v širokih plasteh. Res je, da moramo kot trezni in pametni ljudje presojati tudi ta dogodek brez sentimentalnosti, da s sentimentalnostjo tudi na drugi strani ne smemo računati. Nismo naivni sanjači, vendar pa smo občutili ob tem dogodku ponovno,

Nova oblika družbenega reda se poraja

Tovariši! Dogajanja v svetu nam jasno kažejo, da je tudi sedanja vojna v bistvu revolucija, lom starih sistemov in porod novih oblik družbenega reda. Naj se vojna sreča obrača kakor koli, eno je gotovo, da bo konec precej drugačen kot si marsikdo predstavlja, kajti posledice blaznega uničevanja in razdejanja so neizbežne in bodo napravile debelo črto čez marsikak račun in načrt. Da bo konec vojne prinesel tudi temeljite izpremembe zlasti gospodarskega sistema in velike korekture socialnega reda, v kolikor ne pride že med vojno do tega, je tudi gotovo. Ves svet je v nekakšnem vrenju in iskanju novih potov in smeri, v vsem svetu se pripravljajo reforme in spremembe. Tu bolj pri vrhu, tam globlje, vse pa kaže jasno in določno, da po stari poti ne bo šlo več dalje, da mora nastopiti nova doba socialne pravičnosti in temeljite preobrazbe družbenega ustroja.

Tudi pri nas se mnogo piše in razpravlja, pripravljajo se dalekosežne reforme in spremembe. Dobro se zavedamo, da so pri nas ravno tako kot drugod potrebne reforme, da je tudi pri nas potrebna temeljita remedura, zavedamo se dalekosežnosti takih reform in vemo, kakšne spremembe lahko prinesejo te reforme tudi v naše življenje in naše delo. Mi ne zapiramo oči pred vsem tem, pa se tudi ne bojimo ničesar, kar je prav, pošteno in pravično. Le eno hočemo, to je, da bodi vsak ukrep, vsaka reforma plod naših lastnih dognanj in spoznanj. Odklanjamo slepo kopiranje načinov in metod, ki so zrasli v tujih razmerah in tujih mentalitetah. Vse reforme, ki naj jih prinese bližnja bodočnost, naj bodo globoko utemeljene v naših domačih razmerah, v našem

lastnem čustvovanju in gledanju na življenje in svet, vse te reforme morajo biti izraz našega hopenja, naših želj in naše narodne duše, ne pa brezčuten plagiat tujih vzorcev. (Ploskanje.)

Pa še eno moramo posebno poudariti. Naj naši reformatorji ne bodo prenašali, neučakani, naj ne bodo vseznalci in vedeži, da ne bo nesreče in polomije namesto sreče in zboljšanja. Vsaka reforma, ki globoko posega v življenje, mora biti vsestransko temeljito premišljena in dognana do vseh posledic. Brez naglice, oprti na izkušnje in znanje, naj pripravljajo potrebne ukrepe res najposobnejši in tudi najpoštenejši ljudje. Če hočemo, da bodo reforme res preobrazile naše nezdrave in nesocialne razmere, ne smemo lahkomišelnosti in površno obravnavati teh vprašanj, marveč z vso resnostjo, ob sodelovanju vse javnosti pripraviti pot preosnovam. Zavreči je treba pri tem stare metode, zavreči tisto tajinstveno barantanje in kuhanje za zaprtimi vrati. Če bodo reforme globoko posegle v vse naše življenje, ima pač široka javnost več kot pravico biti o vseh načrtih informirana in mora imeti možnost svobodne kritike in razprave o vsakem načrtu. Zdrav razum in izredno fin občutek za pravico sta v našem narodu močno razvita, pa ne vem, zakaj bi se skrivali pred kritiko naroda, če so načrti res poštenu, zdravi in pravični.

Če bi se pri nas otrsli raznih predsodkov, če bi se otrsli raznih nezaupanj, če bi se navadili obravnavati vsaj najvažnejša vprašanja stvarno, brez partizanske primesi, svobodno in prosto vseh vplivov in posebnih interesov, bi doživeli že s tem velik preporod v vsem našem javnem življenju.

Ne gre brez sodelovanja gospodarskih ljudi

Človeku postaja polagoma vse javno delo zoprno in odbijajoče, če vidi, da se ob vsaki priliki takšna ljudje le po tem ali je naš ali ni, če ni odločilna sposobnost in poštenost, marveč privrženost tej ali oni skupini. Obupno je gledati, koliko zdravih, svežih sil gine ob neprimerni uporabi, koliko

lepih načrtov in idej se razbije in izgubi ob nepristopnosti raznih mogotcev. Nerazumljivo je mislečemu človeku, zakaj se pri nas hladno odklanja sodelovanje ne samo pošteno mislečih, sposobnih posameznikov, marveč tudi celih organizacij in korporacij. Odklanja se sodelovanje tudi v stvarih, v

katerih bi izkušnja in poznavanje razmer lahko ogromno koristilo in preprečilo marsikako napako in škodo. Zato pa imamo pri nas vse polno: »Uredb o spremembi uredbe«, ker mora šele škoda dokazati zgrešenost uredbe ali naredb, ki je bila skuhana brez sodelovanja poklicanih.

Tudi v tem oziru je remedura nujno potrebna. Mi smo nešteto krat že poudarili, da smo vedno pripravljani za sodelovanje, ker nam je prvo interes celote, ki ima škodo od slabo premišljenih ukrepov.

Slovensko trgovstvo je podalo že dovolj dokazov svoje objektivnosti, svoje pripravljenosti in razumevanja za vse, kar je v zvezi z napredkom in dvigom naroda in države. Nas ne plašijo tudi največje žrtve in odrekanja, če je to resnično v interesu celote. Strinjamo se z izjavo finančnega ministra dr. Šuteja, da ne sme manjkati sredstev, kadar gre za bitne interese in razvoj naroda, za pospeševanje splošnega gospodarstva in po njem za krepitev države in njen obstoj. Popolnoma pravilno je poudaril g. minister, da pomeni operiranje z znano krilatice: »Nema kredita« siromaštvo duha za one, ki so na vladi in upravljajo državo. Mi smo dovolj preizkusili to siromaštvo duha. O tem priča toliko zamujenih važnih zadev in le želimo kljub sedanji preobremenitvi, da se tisto jalovo »nema kredita« nikdar več ne vrne na odločilne položaje. Kaj bi bilo, če bi v teh časih stali v vprašanju naše narodne obrambe pred stereotipnim »nema kredita«. Tako se je res delalo in imamo pripisati le srečni zvezdi Jugoslavije, da ni postalo za nas, našo samostojnost in svobodo usodno. Prav skrajni trenutek so izgini iz površja »nema-kreditarij«. Surovine so tu, delovna sila je tu, pa morajo biti tudi sredstva, mora biti tudi kredit! Mi smo vedno in vedno poudarjali, da se ne sme dovoliti, da tuji dvigajo naša naravna bogastva, da gre vse to ogromno bogastvo od nas in mimo nas v tujino, ter je naš človek le hlapec in delovna živina tujcu. Smatramo sedanjo dobo za primerno, da se tej plački napravi konec, da se ne dovolijo nobene nove koncesije, da se ne dovoli prenos delnic ter se izvede nacionalizacija vseh podjetij. Naj bodo finančni napori še tako silni, rezultat bo ogromna okrepitev našega narodnega gospodarstva, okrepitev gospodarske sile države.

Ostala poročila

Sledilo je poročilo blagajnika Pavla Fabianija. Najprej je poročal o računskem zaključku, ki izkazuje din 187.675.25 dohodkov in din 140.428 — izdatkov. Blagajnik Fabianij je podrobno navedel vse postavke ter poročal tudi o premoženju Zveze. Njegovo poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Nato je poročal o novem proračunu, ki je bil enako soglasno sprejet. Prav tako njegov predlog, da ostane zvezna doklada nespremenjena.

Sledilo je poročilo nadzornega

Predlogi združenj

Predsednik Stane Vidmar je nato poročal o predlogih združenj, o katerih je podrobno razpravljala včerajšnja predkonferenca. O predlogih se zato posebej ni razpravljalo, temveč so bili vsi ti predlogi združenj v resolucijo, ki je bila nato od delegatov soglasno in brez debate sprejeta.

Resolucija se glasi:

1. Predlog Združenja Maribor-mesto, da Zveza da pobudo za ustanovitev skupnega gospodarskega odbora za Slovenijo, v katerem naj bodo zastopane vse gospodarske organizacije banovine.

2. Predlog Združenja Maribor-mesto, da Zveza skuša doseči ustanovitev gospodarskega sveta za vso državo.

Uspehi raznih rudnikov, ki so v tujih rokah, kažejo, da bi bile vlozene glavnice že z javno izkazanimi dobički v prav kratki dobi krite. Ne moremo dovoliti, da bi tuji izkoriščali zaklade, ki jih skriva in hrani naša zemlja, ne moremo dovoliti, da bi še naprej naš človek tlačnil tujini za skopo odmerjeno skorjo kruha. V celem svetu se lomi ta sistem, pa ni potreba, da čakamo mi prav do konca. Prelomimo z napakami preteklosti in gradimo temelje boljše bodočnosti!

Spoštovani tovariši! Ko smo pregledali bežno dela in razmere, v katerih smo delali doslej, naj mi bo dovoljeno, da ob koncu poročila spregovorim še par besed glede našega bodočega dela in usmerjenosti naših prizadevanj. Kakor smo videli iz vseh pojavov, pri prav, reform, načrtov itd. je povsod na umiku posameznik in stopa vedno močneje v ospredje kolektiv, interesi posameznika se umikajo interesom kolektiva. Država posega aktivno v vsa področja gospodarstva in vedno manjši je delokrog posameznika, vedno manj se ozira nanj. Slepi bi bili, če bi hoteli to prezreti ali misliti, da bomo lahko preprečili ta razvoj, ki si utira z jekleno doslednostjo svojo pot preko Evrope v širni svet. Kot pametni in zreli ljudje ne bomo skušali z glavo skozi zid, ne bomo skušali zavreti razvoj, marveč bomo skušali svoje delovanje prilagoditi novim razmeram, novemu času, skušali bomo korakati s časom in ne capljati kot zamudniki za njimi. Smisel za skupnost, čut vzajemne povezanosti mora premagati stare predsodke in pomisleke in povezati posameznike v večje enote, ki bodo kos novim, večjim zahtevam in zagotoviti obstanek in delokrog tudi v novih razmerah. Vidimo, da se dogodki podijo pred nami z neverjetno naglico, v lahkih obrih si že lahko predstavljamo, kako se bodo oblikovale razmere v bližnji bodočnosti, pa zato ne smemo postajati in cincati, marveč delati in pripravljati. Nikomur ni treba povešati glave in se ydajati malodušju. Zavijajmo rokave, zagrabilimo srebro za delo, zastavimo vse sile in sposobnosti, da bo Jugoslavija v bodočnosti takšna kot si jo želimo, zdrava, krepka in bogata država socialne pravičnosti, dela, reda, sreče in zadovoljstva.

Dolgotrajno in viharno odobravanje je sledilo tem besedam predsednika Staneta Vidmarja.

odborna ter je bil soglasno sprejet njegov predlog, da se podeli blagajniku in upravi absolutorij.

Nato je podal tajnik dr. Ivko Pustišek v kratkem izvlečku svoj globoko preštudirani in z mnogimi podatki okrepljeni referat o tekočih gorivih ter pri tem zlasti opozoril, kako se od zgoraj preprečuje v trgovini s tekočimi gorivi ter tudi v njih proizvodnji naša gospodarska osamosvojitev. Zaradi velike važnosti tega referata, ga bomo priobčili v prihodnjih številkah v celoti.

Na železnih brezplačen povratek, na jadranskih parnikih višji razred za ceno nižjega, na letalih 10% popust od 26. VIII. do 14. IX.

kreditu podeželskim hranilnicam, ki so zaradi kmečke denarne zaščite mnogo izgubile; zlasti naj se omogoči uporaba 3% obveznic za kmečke dolgeve za plačilo anuitet pri Privilegirani agrarni banki.

6. Predlog istega združenja, da Zveza stori vse, da dobi Dolenjska v zimskem času dobro železniško zvezo z Mariborom in Zagrebom preko Sevnice.

7. Predlog istega združenja, da Zveza skuša doseči, da se prične modernizacija državne ceste od banovine Hrvatske preko Novega mesta do Ljubljane.

8. Predlog Združenja Celje-srezi, da Zveza sedaj, ko država tako potrebuje denarnih sredstev, ponovno zahteva, da se obdačijo nabavljalne zadrage in da se tem odvzamejo vsi privilegiji. Drž. namočencem se bo mnogo bolj pomagalo, če se jim primerno zvišajo plače, kakor pa se jim pomaga s privilegiji zadrug.

9. Predlog Združenja Ptuj-mesto, da se zveza zavzame za zboljšanje telefonskih razmer v ptujskem in mariborskem srezu, zlasti da se nadomestijo stari pokvarjeni telefonski vodi z novimi.

10. Predlog istega združenja, da se Zveza zavzame za zopetno uvedbo potniške poštno-avtobusne okrožne vožnje v Slovenskih goricah.

11. Predlog Združenja Slov. Konjice, da Zveza dela na tem, da se decentralizira sklad za telefonske instalacije; za dravsko banovino naj se ta sklad ustanovi pri direkciji pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani.

12. Predlog Združenja Celje-srezi, da Zveza posreduje pri pristojnih ministrstvih, da se obračuni vseh fondov, v katere plačujejo gospodarstvo velikanske prispevke, od časa do časa javno pojasnijo; potem ne bo govorice o slabem upravljanju teh fondov.

13. Predlog Združenja Slov. Konjice, da skuša Zveza doseči, da se prepreči krošnjarstva raztegne na vso banovino.

14. Predlog Združenja Ljutomer, da Zveza izvrši priprave za ustanovitev organizacije sadnih trgovcev in izvoznikov.

15. Predlog združenj Ljutomer in Sv. Lenart, da Zveza napravi potrebne ukrepe, da ne bo pomanjkanja petroleja, zlasti pa, da se ukine privilegij petrolejskih družb ter da se zniža monopolna taksa za petrolej.

16. Predlog Združenja Ljutomer, da Zveza tudi letos izvede nabitralno akcijo za obdaritev revnih učencev obmejnih šol.

17. Predlog Združenja Celje-srezi, da Zveza skuša razčistiti vprašanje, kako more veljati za pokojninsko zavarovanje druga denarna ocena naravnih dajatev kot pa po banki odredbi o minimalnih medzadah; doseči je treba, da se dajatev v naravi v obeh primerih enako ocenjajo.

18. Predlog Združenja Slov. Konjice, da Zveza ponovno načne vprašanje nujne normalizacije ozkotirne železniške proge Poljčane—Zreče in pa vprašanje pravice 19 km dolge državne ceste v konjiškem srezu.

19. Predlog Združenja trgovcev

v Murski Soboti, da Zveza skuša uvesti enoten poslovnik za sprejemanje trgovskih vajencev; za podlogo naj služi poslovnik mariborskega združenja.

20. Predlog Zdrženja Sv. Lenart, da se Zveza zavzame za elektrifikacijo Slovenskih gorc ter za

zboljšanje državne ceste Maribor—Gornja Radgona.

21. Predlogi združenj Ptujmesto, Slovenj Gradec in Sv. Lenart v Slov. gor., da Zveza stori vse, da preneha pomanjkanje koroze, koruznih izdelkov in pšenične moke.

Pomanjkanje koroze in moke

Delegat pljuškega združenja Milko Senčar je nato poročal o pomanjkanju koroze in moke. Njegov kratki in jedrnat referat je napravil na vse zborovalce silen vtis. To je tudi naravno, ker je bil ves njegov referat eno samo močno opozorilo, da je prehrana prebivalstva v mnogih krajih Slovenije ogrožena in da grozi nekaterim okrajem najhujše, če se pravočasno in temeljito ne reši vprašanje aprovizacije Slovenije s korozi in moko.

Iz referata Milka Senčarja posnemamo te glavne misli:

Ko je meseca junija cena korozi zelo narasla, da je prejel proizvajalec-kmetovalec zanjo nad 2 dinarja, v posameznih primerih celo din 2'30, je bila izdana uredba o maksimiranju cene koroze. S to uredbo je bila njena cena določena na din 1'70. Nad to določeno ceno ni smel nihče, torej tudi noben trgovec plačati koroze in je tudi še danes ne sme.

Ze nekaj dni po razglasitvi te uredbe so opozorili trgovci oblast, da bo nastalo v kratkem, najbrže že v dveh tednih, splošno pomanjkanje koroze in koruznih izdelkov, ker producent po maksimalni ceni, ki je bila nižja ko dnevna cena, enostavno neče prodajati koroze. Promet s korozi se je zato popolnoma ustavil, zaloge koroze in koruznih izdelkov pri trgovcih pa so bile hitro razprodane. Za vse trgovce je nastala silno mučna situacija, ker niso mogli ustreči svojim odjemalcem. Trgovci so zato intervenirali na vse strani, da bi mogli kupiti korozi, ki jo je prebivalstvo nujno potrebovalo, toda vse njih intervencije so bile zaman. Tudi intervencije stanovskih organizacij niso pomagale in brez praktičnega uspeha so bila celo vsa prizadevanja Zveze in Zbornice. Mlini, veletrgovci, mali trgovci in tudi zadrage so bili naskrat brez koroze, ki je ravno za najbolj revno prebivalstvo najbolj važna hrana. Zlasti v Halozah živi prebivalstvo skoraj le od koroze.

Niti Prizad niti oblast pa ni uveljavila določila zakona, da bi rekvirirala potrebno korozi za prehrano revnega prebivalstva, čeprav je bilo dobro znano, da imajo nekateri proizvajalci po 5 in tudi več vagonov koroze na zalogi. Skupno je nad 10.000 vagonov koroze v rokah producentov, a vsa ta koroza je za prebivalstvo nedostopna.

Edini uspeh vseh teh številnih intervencij je bil, da je trgovsko ministrstvo izdalo navodilo, naj se vsi zainteresirani za korozi direktno obrnejo na Prizad v Beograd, ki da jim bo dal potrebno korozi. Na naše brzojavke pa nas je Prizad napotil na bansko upravo v Ljubljani, češ da od nje dobimo korozi. Ta pa koroze ni imela. Brzojavil sem banski upravi v Ljubljani in plačal tudi brzojavni odgovor, na kar sem dobil naslednjo lakonično brzojavko:

»Koroza in pšenica moka prodaja prosta kupite sami.«

Nujno naprošam Zvezo in Zbornico, da izposlujeta pri banski upravi avtentično razlago te brzojavke, da bomo vedeli, če se naj razlagata besedi »prodaja prosta« tako, da smemo trgovci prosto kupovati in prodajati po dnevnih cenah, t. j. po 2'60 do 2'80 din korozi. Če je brzojavko tako razumeti, bomo imeli trgovci takoj zadosti koroze. Če pa se brzojavka ne sme tako razumeti, pa takšen odgovor odločno odklanjamo, ker je tudi banski upravi dobro zna-

no, da niti zasebniki, niti trgovci niti zadrage ne morejo dobiti od kmetov koroze pa maksimirani ceni.

Tako je nastal popoln kaos in začelo se je trgovanje s korozi pod roko. Posledice pomanjkanja koroze in vseh teh težkih razmer se zelo resne in v zvezi z njimi je treba omeniti tudi strašni dogodek pri Sv. Barbari v Halozah, kjer je bil ponoči organiziran napad na trgovino Debeljak in žena trgovca ubita, njen otrok ranjen, trgovina izropana, trgovec lastnik pa je bil med tem pri vojaki. Ni pretiran strah, da se morejo takšni dogodki še ponoviti, če se čim prej ne odpravi pomanjkanje koroze in koruznih izdelkov.

Razmere so tem težje, ker je letošnja žetev pšenice zelo slaba, da bo letošnji pridelek jedva zadostoval za lastne potrebe prebivalstva.

Pred kratkim je bila razglašena uredba o minimalni ceni pšenice, ki predpisuje ceno 2'50 din, izpod katere se kmetovalec pšenice ne sme plačati. To je najmanjša cena, ki jo mora dobiti producent. Cena je torej za pšenico minimalna, ravno nasprotno ko za korozi, za katero je določena maksimalna cena. Ker pa je po razlagi nekaterih listov (tako »Ju-

goslavenskega Lloydca) dovoljeno plačevati pšenico kmetovalec tudi višje in ker dobiva kmetovalec že za korozi 2'80 din, je naravno, da pšenica po minimalni ceni ne prihaja na trg in da so zato mlini brez pšenice. Zato je nastalo pomanjkanje moke in v Beogradu je n. pr. že 50 pekov ustavilo obratovanje.

In podobno je tudi že pri nas! Z velikimi stroški moramo nabavljati najmanjše količine pšenice in jo dajati pekom v Ptuj, ker bi ti sičeri morali tudi že ustaviti obratovanje. Toda ljudje ne morejo biti brez kruha. Oskrba prebivalstva vse dravske banovine z moko in korozi je najbolj pereč problem, ki ga morajo oblasti čim prej in temeljito rešiti.

Slovenski trgovci odklanjamo vsako krivdo za nastale razmere in nastali kaos. Apeliramo na vse odločujoče činitele in zlasti še na bansko upravo, da takoj začne reševati s sodelovanjem trgovcev ta problem in da nabavi do prihodnje žetve zadostne količine koroze in pšenice. Trgovci radi pomagamo s svojimi izkušnjami iz svetovne vojne, radi damo na razpolago tudi svoje strokovno osebo, svoja skladišča ter tudi svoj kapital, da se omogoči rešitev tega življenjskega vprašanja za vse prebivalstvo dravske banovine.

Prosim Zvezo in Zbornico za TOI, da v tem smislu intervenirata pri banski upravi. (Glasno odobravanje.)

Po kratki debati, v kateri se je zlasti poudaril težavni položaj delavstva in revnega prebivalstva, je zbor soglasno sklenil, da posebna deputacija razloži g. banu položaj na trgu ter opozori na nevarne posledice pomanjkanja koroze in pšenice.

Zveza imenuje kandidate za zbornične volitve

Delegat Milko Senčar nato prečita naslednji predlog, ki je bil sestavljen po večerajšnji predkonferenci:

»Za primer razpisa volitev v Zbornico za TOI sklene skupščina Zveze trgovskih združenj, da smatra Zvezo trgovskih združenj kot edini kompetentni faktor za postavitve kandidatne liste za trgovski odsek Zbornice, ki je naj-

višja stanovska reprezentanca. V ta namen pooblašča skupščina glavni odbor Zveze, da po zaslišanju združenj izda vse potrebne sklepe.«

Ker ni bil podan noben drug predlog, da predsednik Stane Vidmar ta predlog na glasovanje. Predlog je bil soglasno in z odobravanjem sprejet.

Zaključek občnega zbora

Pri slučajnostih je predlagal ljubljanski delegat Anton Verbič, da Zveza opozori odločujoče činitele na slabo letino oljnatega semena. Zato naj se dovoli uvoz zadostnih količin oljaric.

Delegat Laznik je v zvezi z referatom dr. Pustiška navedel še nekatere podrobnosti o trgovini s tekočimi gorivi ter predlagal, da se pošlje trg. ministru brzojavka

s prošnjo, da vendar že reši predstavko osrednje sekcije o ceni tekočih goriv. (Sprejeto.)

Končno je bilo sklenjeno, da določi kraj prihodnjega občnega zbora Zveze glavni odbor.

Predsednik Stane Vidmar je nato zaključil občni zbor, ki je znova dokazal, da slovensko trgovstvo zvesto čuva svoje svetle tradicije.

Prijateljski večer

V dvorani Sokolskega doma je priredilo Združenje trgovcev v Novem mestu na čast delegatov Zveze prijateljski večer, ki je potekel zelo animirano. Delegete je pozdravil predsednik Združenja Julij Kobe, za pozdrave pa se je zahvalil predsednik Zveze Stane

Vidmar. Posebna zasluga za uspeh večera gre pomnoženemu sokolskemu orkestru pod vodstvom Draga Sproca ter pevskemu sektetu. Oba sta za svoja lepa izvajanja žela mnogo zasluženega priznanja. Iskreno hvaležni so bili vsi delegati Novomeščanom za lepi večer.

Maksimalne cene za drva v Mariboru

Na podlagi uredbe o maksimiranju cen drvom za kurjavo določam za območje mesta Maribora teče najvišje tržne cene za prostorni meter drv na razkladalni postaji: I. za bukove cepanice I. vrste 135, II. 125, III. 115 din, vključno s poslovnim davkom franko vagon, postavljen na postajo Maribor;

II. za bukove okroglice je cena za 10 din nižja, za bukove okroglice necepljene in za odpadke na žagah je cena za 30 din nižja od cen, navedenih pod I.

Za bukove klade (panje) in sečnice se določa cena s 40% ceneje, navedenih pod I.

III. Za drva iz drugega lesa se določajo cene v odstotkih cen bukovih drv, navedenih pod I. in II. kakor sledi: za gabrova drva 105%, lipova 95%, jesenova 92%, borova in smrekova 90%, hrastova in cerova 87%, jelševa 63%, topolova in vrbova 50%.

IV. Za drva, ki se postavijo od proizvajalca ali od preprodajalca kupeu na dom, se računa 25 din več, kakor znašajo cene, navedene

pod I. in III. V tem znesku je računani dovoz iz postaje v skladišče preprodajalca ter dovoz na dom kupea pri takojšnjem plačilu.

V. Cene drvom, ki se kupijo franko skladišče trgovca, se računajo z 20 din više, kakor znašajo cene, navedene pod I. do III. Po-

sebej se mora računati odškodnina za žaganje, ki ne sme biti večja od 15 din za prostorni meter in pribitek zbog obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1% kupne vsote, ki jo kupec za drva še dolguje. — Župan: dr. Juvan s. r.

Jesenski velesejem v Ljubljani

od 31. avgusta do 9. septembra bo že 47. razstavna prireditev, kar pomeni 20 let razstavnotehničnega dela v službi gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Velesejem bo obsegal vse glavne panoge industrijske proizvodnje, pa tudi domača obrt bo prav lepo zastopana.

Posamezne stroke bodo razporejene takole: Strojna in kovinska industrija, fina mehanika, radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava, bicikli, vozovi in šport, poljedelski stroji in orodje, mlini, lesna industrija, pletarstvo, ščetarstvo, igrače, tekstilna industrija in konfekcija, klobučarstvo, čipkarstvo, usnje in konfekcija, papir in pisarniške potrebščine, kemična industrija, fotografija, živilska industrija, stavbarstvo, glasila, steklo, porcelan, keramika, bižuterija in razne novosti. — Posebne razstave bo tvorilo pohištvo, stanovanjska oprema, mala obrt, perutnina, golobi in kunci, cvetje in zelenjava, zobna tehnika, naša vsakdanja prehrana, obramba pred napadi iz zraka, likovna umetnost, razstava motornih in brezmotornih letal ter modelov, turizem.

Z razstavo »Naša vsakdanja prehrana« bo Zveza gospodinj pokazala poglavitne snovi, ki jih potrebuje telo za prehrano in s takim znanjem bo omogočeno gospodinj, da z manjšimi količinami, z manjšimi izdatki pravilno in zadostno prehrani svojo rodbino.

Velik pomen razstave o obrambi pred napadi iz zraka pa je samo po sebi umljiv; vsakemu je naravnost dolžnost, da si jo ogleda, da bo v primeru potrebe mogel in znal pomagati sebi in drugim.

Nekaj posebnega bo tudi razstava zobne tehnike. Priredi jo ob 30letnici ustanovitve Društvo zobnih tehnikov za dravsko banovino. To bo prva razstava te vrste v naši državi in na Balkanu sploh. Imeli pa sta take razstave lansko leto Svica in Nemčija in je bilo zanje velikansko zanimanje. Na-

men te razstave je seznaniti široke ljudske plasti s principi nadomeščanja izgubljenih zob in podati pregled razvitka zobne tehnike.

Zvezi za tujski promet v Ljubljani in Mariboru priredita lepo tujskoprometno razstavo. Razstava letal bo zelo zanimiva. Priredi jo ljubljanski Aeroklub »Naša krilca«. Razstavo cvetja in zelenjavi bo podal vrtnarski odsek Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani. Reja malih živali je dandanašnji še posebno važna. Zato prireja društvo »Rejec malih živali« v Ljubljani tudi razstavo perutnine, golobov in kunccev.

Razstavo likovne umetnosti bo uredil priznani strokovnjak g. Anton Kos, trgovec z umetninami v Ljubljani.

Dne 8. septembra bo nagradno tekmovanje jugosl. harmonikarjev.

Vsakdo bo torej našel na velesejmu nekaj zase in zato naj si tudi vsakdo uredi svoje poslovno potovanje v Ljubljano tako, da bo to potovanje zvezel z ogledom velesejma, da bo tukaj nakupil blago in oddal svoja naročila. Na železnici ima vsak obiskovalec brezplačen povratek, če si pri odhodu na postaji poleg cele vozne karte nabavi še rumeno železniško izkaznico za 2 din in si priskrbi potrdilo o obisku velesejma, ki ga bo dobil pri velesejski blagajni. Potovanje v Ljubljano je možno od 26. avgusta do 9. septembra, brezplačni povratek pa kadar koli od 31. avgusta do 14. septembra.

Pa še nekaj! Kuponi velesejskih vstopnic bodo žrebani in lastniki izžrebanih kuponov bodo nagradjeni s praktičnimi darili. Ko bo končan poslovni ogled velesejma, se pa bomo podali tja, kjer je poskrbljeno tudi za telesni blagor ob dobri kapljici in tečnem prigrizku. V zabavo bo služilo zabavišče s svojimi komedijami, coprnijami, vrtljaki, strelšči itd., nekaj posebnega pa bo »Toti teater« s svojimi imenitnimi večernimi predstavami.

Kaj je z novim poštnim poslopijem v Ljubljani

V poštnem ministrstvu je bil izdelan obsežen načrt za zgraditev oziroma modernizacijo poštnih poslopij. Brez dvoma je, da je bil tak načrt že davno potreben in da je za dobro funkcioniranje pošte potrebno, da so poštni uradi nameščeni v primernih prostorih, kar pa dosedaj ni bilo. Zato je treba pozdraviti, da je poštno ministrstvo sklenilo sezidati celo vrsto novih poslopij.

Vprašati pa se moramo, kakaj pa je bila pri tem pozabljena Ljubljana, ko je vendar notorično, da sedanje poštne poslopje nikakor ne zadostuje za poštni promet v Ljubljani. Ali res še ni bilo zadosti grajana v javnosti, kako absolutno neprimerni so n. pr. prostori v telefonski govorilnici?

Lepo je, če bo izdalo poštno ministrstvo za pošto v Zagrebu 25 milijonov in opremilo to poslopje kar najmoderneje, da bo zvezana osrednja pošta s pnevmatično pošto z vsemi zagrebskimi poštlami. Tudi to je lepo, da bodo v novi poštni palači posebni prostori za prosvetne organizacije poštnih nameščenec. Toda kakaj mora ostati Ljubljana brez vseh teh prednosti? Nikjer v državi se poštni promet tako dobro ne rentira ko v Sloveniji. In Slovenija naj bo pri

zgradnji novih poštnih poslopij čisto prezrta?

Tako čitamo, da se bodo nova poštne poslopja zgradila v Zagrebu, Bitolju, Skoplju, Topoli, Aleksincu, Karlovcu, Slav. Brodu, Valjevu, Sušaku, Banji Luki, Ohridu, Štipu, Nišu, Sarajevu, Novem Sadu in drugod. Med vsemi temi imeni pa ni niti enega imena slovenskih krajev.

Za zgraditev teh poslopij bo poštno ministrstvo najelo tudi posebno posojilo v višini 115 milijonov. Tudi za to posojilo bo morala Slovenija plačevati, zato pa zahtevamo, da Slovenija od tega posojila tudi nekaj dobi.

Pričakujemo, da bodo naši odgovorni činiteleji znali nastopiti, da ne bo pri zidavi novih poštnih poslopij Slovenija zapostavljena in da dobi tudi Ljubljana novo in moderno urejeno poštne palače.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju mesarskega mojstra Mihaela Marovta v Celju-Gaberje. Poravnalni sodnik dr. Farkaš, poravnalni upravnik dr. Dobovišek. Narok za sklepanje poravnave 16. 9. ob 9., rok za oglasitev do 11. septembra.

Politične vesti

V Crajovi je bil dosežen med romunskimi in bolgarskimi delegati popoln sporazum o novih mejah obeh držav. Romunija je sprejela vse teritorialne zahteve Bolgarov. Pogajanja o ureditvi tehničnih vprašanj pa se bodo še nadaljevala. Bolgarska vojska je že ob meji pripravljena, da vkoraka v Dobružo.

V Turn-Severinu je prišlo pri pogajanjih med Madžarsko in romunsko delegacijo do zastaja, ker da ponujajo Romuni Madžarom samo 4000 km².

Po vestih iz Rima in Berlina pa ni smatrati sedanje prekinitve pogajanj za prereno, ker je le začasna. Tako v Rimu ko v Berlinu upajo, da bo vendarle prišlo do soglasja med romunskimi in madžarskimi delegati.

Predsednik turške republike je sprejel turškega poslanika v Moskvi Hajdarja Aktaja. Turški poslanik je sporočil, da je sovjetska vlada v prijateljskem tonu zahtevala svoboden prehod za svoje vojne brodove skozi Dardanele. Svoboden prehod zahteva Sovjetska Rusija ne glede na to, če je v vojni ali ne.

Mussolini je kot vojni minister zapovedal italijanskim četam v Somaliji, da najprej konsolidirajo svoje osvojitve, nato pa takoj nadaljujejo operacije za osvojitve novega cilja v Srednjem vzhodu. Nadalje je zaukazal italijanski mornarici, da minira vsa britanska pristanišča v Rdečem in Sredozemskem morju. Politični krogi menijo, da je kot novi cilj v Srednjem vzhodu mišljen Aden.

Italijanska vlada je proglasila blokado vsega obrežja britanskih kolonij, Egipta in Sudana. Vsaka ladja, ki bi plula v pasu vse do 30 kilometrov od britanske obale, je v nevarnosti, da bo potopljena. S to odredbo se Italija priključuje nemški totalni blokadi.

V zbornici lordov je govoril zunanji minister lord Halifax. Med drugim je dejal, da bodo vse podrobnosti glede pomorskih in zračnih oporišč USA v angleških kolonijah v kratkem rešene. Kar se tiče proglavitve nemške totalne blokade, je dejal, da se zaradi te blokade ni nič spremenilo. Ladje prihajajo in odhajajo iz Anglije v istem številu ko prej. Glede letalstva je dejal, da se je angleško letalstvo zelo okrepilo. Najbolj značilno je to, da je danes odvisna usoda civilizacije od nekaj tisočev letalcev, ki imajo povprečno starost 23 let, katere pa ves svet občuduje zaradi njih hrabrosti. Svoj govor je zaključil lord Halifax z besedami, da nihče ne želi, da bi se vojna vodila tudi samo en dan dalj kakor je potrebno, nihče pa tudi ne želi uničiti Nemčije ali jej odvzeti njeno mesto. Ravno tako pa tudi mi ne moremo dopustiti, da bi se uničila naša svoboda. Nasprotnik mora biti pripravljen, da nudi narodom popolno pravico mirnega življenja in pravico, da so svobodni. Dokler ni nasprotnik na takšno rešitev pripravljen, mora Velika Britanija vojno nadaljevati.

Letalski minister Sinclair je v spodnji zbornici izjavil, da so izgubili Nemci od 9. avgusta dalje nad Britanijo 701 letalo, od katerih je sestrelilo protiletalsko topništvo 59. V istem času pa da so izgubili Angleži samo 192 letal, pri čemer da so všteti tudi bombniki.

Angleži so izgubili okoli 300, Nemci pa okoli 1500 pilotov.

Letalski boji nad Anglijo so bili v sredo primeroma majhni. Nemci poročajo, da so bombardirali 15 angleških letališč. Tudi Angleži poročajo o novih napadih angleških bombnikov na razne vojaške in prometne objekte v Nemčiji.

Nekateri ameriški listi poročajo, da bodo v kratkem dokončane zadnje nemške priprave za napad na Anglijo. To sklepajo tudi iz tega, ker so Nemci koncentrirali v severni Franciji številne čete in ker so ustavili ves promet med zasedeno in nezasedeno Francijo.

Nemci so streljali z daljnostrelnimi topovi, ki so bili postavljeni na francoski obali od Calaisa do Boulogna, na angleški konvoji. Vojne ladje, ki so ščitile konvoj, so takoj odele ladje v goste oblake dima. Angleži pravijo, da ni bila nobena ladja zadeta. Skupno je bilo oddanih okoli 100 strelcev iz daljave 30 km.

Sporazum o skupni obrambi Kanade ter Nove Fundlandije je bil podpisan v St. Johnstonu. Uradna izjava o sporazumu pravi, da je Nova Fundlandija prva obrambna črta Severne Amerike in da bo z ozirom na to prikrojen kanadski obrambni program. Nova Fundlandija ohrani seveda še nadalje položaj svobodnega in neodvisnega dominiona.

Bivši angleški vojni minister Hore Belisha je po govoru min. predsednika Churchilla razmotril v spodnji zbornici o možnosti zedinjenja Anglije in Amerike. Ustanovila bi se takšna državna skupnost, kakor jo je predlagala svoje dni Anglija Franciji.

Iz Londona demantirajo, da bi se vodila kakšna pogajanja med Vel. Britanijo in U.S.A. za sklenitev vojaške zveze, temveč gre le za sodelovanje obeh držav za primer napada na zapadno poloblo.

Pomanjkanje bombaža vedno hujše

Tekstilci za svoj obstanek — Nove omejitve dela v Mariboru

Eno najvažnejših središč tekstilne industrije Jugoslavije je vsekakor Maribor, kjer je z okolico vred zaposlenih v raznih obratih, ki izdelujejo manufakturno blago, kakih 7000 oseb. Zato se Maribor tudi dostikrat imenuje »Jugoslovanski Manchester«. Od tekstilne industrije ima mesto v eni ali drugi obliki zelo velike dohodke, takisto je na tisoče eksistenc z družinami vred odvisnih od prosperitete te v naši državi mlade, ali tako zelo važne industrijske panoge.

Vsi ti tisoči delavcev s strahom gledajo v bodočnost, nič manj kot njihovi tovariši v drugih predelih Slovenije, kjer je istotako nastopila silna stiska za surovine, v prvi vrsti za bombaž in za prediva. V Mariboru je že več tednov nekaj obratov, ki delajo le po tri dni na teden in izvršujejo le najnujnejša naročila. Podjetja so z naročili še precej dobro založena, ali kaj, ko strojev ne morejo nakrmiti s surovinami, ker ji zbog vojnih dogodkov iz inozemstva ni. Precej delavcev je bilo že odpuščenih, v prvi vrsti oni, ki imajo eksistenco drugod kolikor toliko zagotovljeno, bodisi da so kmečki sinovi iz okolice ali da so dobili kako drugo zaposlitev itd.

Največje mariborsko tekstilno podjetje, tvornica Hutter in drug je bila doslej še vedno izredno dobro založena z materialom. Skladišča so bila vedno polna in tvrdka je pač že lani povsod kupovala surovine, kjer jih je le dobila. Ali sedaj grede tudi njene zaloge h kraju, in tudi ta velika tovarna se je znašla tam, kjer so tudi skoraj vse druge. Stroji so se začeli ustavljati.

Tvornica Hutter in drug zaposluje v normalnih časih kakih 1200 delavcev, navadno v dveh posadah, bile so pa tudi že tri izmenjave na dan, ko je bila konjunktura na višku. Sedaj je v nevarnosti kakih 350 do 400 delavcev, da jih odpuste, ker pač ni dovolj dela. Vrše se pogajanja, da se doseže enak aranžman kakor pri večini drugih tekstilnih podjetij v Mariboru, namreč, da bi bili zaposleni po možnosti vsi, čeprav le ob polovičnem zaslužku. Verjetno je, da se bo tudi tu dosegel tak aranžman.

Nekaj podjetij je še, ki delajo s polnim ali skoraj polnim obratom, ker so pač imela srečo, da so si pravočasno zagotovila surovine. Toda dolgo tudi tu ne bodo zadoštvale zaloge in tudi te tvornice bodo morale slediti ostalim. In kaj potem? V Beogradu se sicer pogajajo z raznimi sosednjimi državami za nabavo bombaža in preje, čeprav po izredno visokih cenah, toda blaga ni od nikoder, vsaj ne v pomembnejših množinah.

Tekstilno delavstvo je imelo te dni po svojih zaupnikih posvetovanje, kaj ukreniti, da si vsaj za silo zagotove eksistenco. Naslovili so na bansko upravo prošnjo, naj bi se ustanovil fond, iz katerega bi se delile skromne podpore onim, ki so vsled pomanjkanja surovin prišli ob kruh. V ta fond naj bi prispevali i delavci i podjetniki, in to ne samo v Mariboru, ampak v vsej Sloveniji. Upati je, da bo ta predlog prodr. Ako se ne bi dalo ustanoviti nekaj sličnega za vso Slovenijo, potem mislijo mariborski tekstilni delavci ustanoviti podporni sklad sami zase, t. j. za mesto in okolico.

Lepa gesta dveh ali treh tekstilnih podjetij v Mariboru je, da svojim delavcem, ki jih pošljejo na neprostovoljni dopust, izplačujejo nekaj časa še polne prejemke. Tako je ena tvrdka plačala tem nesrečnežem vso mezdo še 14 dni, druga tudi za nekaj tednov. Večinoma uživajo delavci še vse ugodnosti, seveda razen polne plače, kakor so jih doslej, kar je tudi lepa gesta podjetnikov, ki uvidevajo težak položaj sodelavcev in si žele ohraniti dobre sile za čas, ko bodo zopet lahko dobili surovine in delali s polno paro. Upajmo, da ta čas ne bo več daleč!

Davčni svetovalec

Listine zaradi naprave zaklonišč so takse proste

I. Č. v C. — Vprašanje: Prejel sem nalog od pristojnega državnega oblastva, da napravim zaklonišče proti letalskim napadom v svoji zgradbi. Prosim pojasnila, ali so listine, ki se nanašajo na posle zaradi naprave zaklonišč pred letalskimi napadi oproščene taks?

Odgovor: Na zastavljeno vprašanje, ali so zavezane taksi iz tar. post. 259. in 259.a taksne tarife odobritve projektov in odobritve za gradnjo zaklonišč proti letalskim napadom, ki se morajo napraviti po odredbi pristojnega državnega oblastva v vseh velikih zasebnih zgradbah, je pojasnil oddelek za davke finančnega ministrstva na podstavi čl. 43. zakona takole:

»Ker se napravljajo taki objekti v javno korist po odredbi državnega oblastva, so vsi posli zaradi naprave zaklonišč pred letalskimi napadi po predpisih točke 4. čl. 5. v zvezi s točko 1. čl. 6. zakona o

taksah oproščeni taks po zakonu o taksah.

Povračilo neutemeljeno pobrane takse

A. K. v Lj. — Vprašanje: Ali smem zahtevati povračilo neutemeljeno pobrane takse in na kak način dosežem to povračilo?

Odgovor: Vsakdo, od kogar oblastvo neutemeljeno pobere takso ali pobere večjo takso, nego je bilo treba, ali kdor pogrešno izračuna in sam položi takso, ki je po zakonu ni bil zavezan plačati, more v 90 dneh od dneva, ko se je taksa od njega pobrala ali bila pogrešno položena, zahtevati povračilo takse od oblastva, pristojnega po zakonu o organizaciji finančne uprave. Prošnje za povračilo se vlagajo pri tistem oblastvu, ki je takso neutemeljeno pobralo ali pobralo večjo takso ali kjer je bila taksa pogrešno položena. Po tem roku se izgubi pravica do zahtevka.

Povračajo se takse v gotovini preko najbližjih finančnih ustanov, ki prodajajo kolke in taksne vrednotnice.

Oblastva, ki prejmejo prošnjo za povračilo takse, jo morajo predložiti s svojim poročilom, mnenjem in s potrebnimi spisi istemu oblastvu, ki je po zakonu o organizaciji finančne uprave pristojno za njeno rešitev.

Te prošnje niso zavezane taksi iz tar. post. 1. zakona o taksah. Če se pa ugotovi, da je prošnja popolnoma neutemeljena, se naknadno pobere taksa tako za prošnjo, kakor tudi za rešitev.

Velesejem v Bariu odpovedan

Levantski velesejem, ki bi moral biti v začetku septembra v Bariju, je odpovedan.

V vseh prostorih Beograjskega velesejma bo BEOGRAJSKI JESENSKI VZORČNI VELESEJEM od 7. do 17. septembra 1940.

Na velesejmu bodo zastopane naslednje stroke:

tekstilno blago, usnje, papir, pohištvo, glasbeni instrumenti, kovine, stroji, motorji, aparati, elektrotehnika, optika, radio, kmetijski stroji, stavbarstvo, kemija, steklo, porcelan, galanterijsko blago, prehrana, alkoholne pijače, knjige, propaganda in reklama.

50%ne ugodnosti na železnicah in ladjah

Pri odhodu je treba kupiti celo karto z rumenim blanketom za ugodnostno vožnjo, ki potrjena na velesejmu daje pravico za brezplačen povratek z isto karto, ki se mora zato shraniti.

H. N. Casson:

15

Business

(Prevedel Ivo Zor)

TRINAJSTI NAUK

Imamo trenutne vrednosti in bodoče vrednosti.

Marsikateri trgovci je že izgubil ves svoj denar, ker ni zadosti skrbno preizkusil nevarne besede »vrednost«.

Imamo različne vrednosti. Tako mi je n. pr. pravil moj prijatelj, slikar, da je njegova hiša vredna 25.000 dolarjev. Ko sem ga nekoliko izpraševal, mi je povedal, da ga je poslopje veljalo 20.000 dolarjev. Zavarovano je za 15.000 dolarjev. Hišo je zgradil tako spretno, da bi mu marsikateri kupec, ko bi mu hiša ugajala, dal zanjo gotovo 25.000 dolarjev. Ko bi pa moral hišo nenadoma, v nekaj dneh prodati, bi ne dobil zanjo več ko 5.000 dolarjev. V tem primeru imamo štiri različne vrednosti:

nabavna vrednost	20.000 dolarjev,
zavarovanje	15.000 dolarjev,
trenutna vrednost	5.000 dolarjev,
mogoča bodoča vrednost	25.000 dolarjev.

Med pojmom »sedaj« in »nekdaj« je ogromna razlika. Nihče ne more dobro kupiti ali dobro prodati, kdor ni prežet z našim trinajstim naukom: »Imamo trenutne vrednosti in bodoče vrednosti.«

Kdor hoče kupiti vrednostne papirje, delnice ali obveznice, mora upoštevati tri činitele: varnost, donosnost in prodajno možnost. Državni papirji so v razmerju

s svojo donosnostjo zato dragi, ker jih lahko vsak trenutek prodamo. Varne delnice manjših družb, ki nosijo po 7%, so naprodaj al pari, ker jih samo posredno lahko prodamo. Vidimo torej, da varnost in donosnost nista edini važni stvari. Borze so koristne zato, ker so vsak čas dostopen trg, kjer lahko takoj prodamo svoje papirje. Tako ostanejo cene stalne, prodaja pa je nagla in brez žrtv. Ako bi borze ne bilo, bi imeli namesto vsakega posredovalca po dva dražilca.

Ena izmed najbolj žalostnih stvari v trgovskem življenju so izgube, ki jih ljudje utrpe po vsaki prisilni poravnavi. Lepo posestvo je lahko v enem trenutku vredno le toliko kakor kup starega železa. »Imetj« se topi. Za stvar, ki mora biti prodana, preden zaide sonce, ni nobene meje razvrednotenja.

Trenutna cena.

Vsakdo spozna pomen tega izraza na dražbi svojega imetja. Siromaki ga spoznavajo vsak dan pri linah zastavljalnice. Trgovci ga spozna, če se je preveč založil, pa mu prepreči prodajo nenadna vojna. Industrijec pa ga spozna, kadar si boče najeti posojilo na svojo tvornico.

Bančniki imaje samo zato sloves pesimistov, ker se morajo ukvarjati neprestano le s trenutnimi cenami. Oni imajo pač čisto drug poklic od podjetnikov, za katere veljajo vedno le bodoče vrednosti. Obe stališči sta enako upravičeni in enako koristni, po navadi pa sta si nasprotni vsaj toliko kakor vzhod in zahod.

V splošnem pa ni niti pametno niti varno, če vtak-

nemo več ko dve tretjini svoje glavnice v posestva, katerih trenutna vrednost je razmeroma nizka. Kolikokrat prav nevarno in napačno razlagajo Carnegijeve znane besede: »Zložite vsa svoja jajca v eno samo košaro, potem pa to košaro dobro čuvajte.« Res pa je, da mož tega ni izrekel prej, dokler ni bila njegova košara tako velika, da je bila bolj varna kakor vsaka banka. Na svojem potu do bogastva se je Carnegie zanimal za marsikaj. Od 1855. do 1866. leta je bil delničar najmanj desetih podjetij, ki niso bila v nobeni zvezi z jekleno industrijo.

Marsikdo se je že dal premotiti, da je začel spekulirati z zemljišči. Vse svoje premoženje je vtaknil v parcele, do katerih naj bi bila v petih letih izpeljana železnica. Do sem je bilo njih podjetje seveda varno. Kakor hitro je bila železnica dograjena, so lahko prodali svoja zemljišča za trojno ceno. Za spekulante je važno le vprašanje: »Ali lahko tako dolgo čakam?«

Kdor nima velikega premoženja, naj se drži le posestva, ki ima visoko trenutno vrednost. Zadovoljiti se mora pač s 4 do 5%. Riziko je le za tistega, ki to lahko prenese. Veliki dobički so za ljudi, ki vzdrže tudi velike izgube.

Vedno sem bil uverjen, da je socialna dolžnost slehernega bogatina, da pospešuje nova podjetja in da otvarja nova polja udejstvovanja, četudi malo riskira; prav tako pa je dolžnost denarno šibkejših, da so previdni. Nazadnje je pa dolžnost vsakogar, da ostane na svojih nogah in da s svojim propadom ne napravi zmede v prometu.

(Dalje prihodnjtj.)

Uredba o maksimalnih cenah koruze razveljavljena

»Službene novine« z dne 2. 8. so objavile naslednjo uredbo:

»Na podlagi čl. 1. uredbe o izpreminjanju veljavnih predpisov in izdajanju novih je ministrski svet na predlog trg. in kmetijskega ministra predpisal to uredbo o razveljavanju uredbe o maksimiranju cen ter prisilnem odkupu kupa pšenice in koruze.«

Čl. 1. — Razveljavlja se uredba o maksimiranju cen in prisilnem odkupu pšenice in koruze z dne 2. 6. 1940. s spremembami in dopolnitvami z dne 3. 7. 1940. Za kazenska dejanja, predvidena s to uredbo, ki so bila izvršena do razglasitve te uredbe, se postopanje nadaljuje po predpisih uredbe o maksimiranju cen in prisilnem odkupu pšenice in koruze.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

Uredba o organizaciji proizvodnje in oskrbe države

Vlada je pripravila dve uredbi, ki sta največje in dalekosežne važnosti. To sta uredbi o kontroli zunanje trgovine ter o organizaciji proizvodnje in oskrbe države. Obe uredbi sta okvirni uredbi v tem smislu, ki dajeta vladi najširša pooblastila, ki so za uredbe nekaj izrednega. V tem oziru je posebno važna druga uredba, ki daje trg. ministru in banu banovine Hrvatske tako nenavadna pooblastila, da se bo izdala ta uredba na podlagi čl. 116. ustave. To vsekakor vzbuja tudi resne pomisleke.

Zato bi bilo zelo potrebno, da bi naši vodilni javni ljudje dobro preudarili, preden pristanejo na to uredbo, ker je nevarnost, da se s to uredbo izvede demontaža mnogih industrijskih podjetij v Sloveniji. Če kdaj, velja sedaj starorimski izrek: Caveant consules!

Peronospora je uničila vinograde

»Jugoslovanski Kurir« poroča: O stanju vinogradov prihajajo vedno bolj neugodna poročila. Trgatev bo skoraj v vseh vinorodnih krajih manjša kakor se je pričakovalo, razen za okolico Niša in Negotina. Zlasti so trpele trte v toplejših krajih, tako v Primorju in Južni Srbiji, kjer je po hladni pomladi nastopilo hitro toplo vreme, kar je omogočilo širjenje rastlinskih bolezni. Največ škode je povzročila peronospora. Škropitev z modro galico ni pomagala, ker je dež sproti izpral vsa modro galico. V strokovnih krogih se govori, da se je pojavila letos prava invazija rastlinskih bolezni.

Posledice slabega stanja vinogradov se že čutijo na tržišču vi-

na. Cene so skočile za več ko eno tretjino, pričakuje pa se nadaljnji porast cen. Nadaljnja intervencija Prizada na vinskem trgu je zato postala brezpredmetna. Podobna je tudi situacija na trgu z žganjem. Začetna cena znaša 750 din, ko pa je Prizad začel svojo intervencijo, je znašala cena samo 4 dinarje. Tudi z dvigom cen žganja se računa, ker bodo letos tudi češplje slabo obrodile.

Letošnji pridelek sadja bo tako slab, kakor že ni bil 20 let. Jabolka bodo nekoliko bolj obrodila samo v Sloveniji in v višjih krajih Bosne in Srbije. Edino hruška bo letos dobro obrodila. Zelo slab bo letošnji pridelek breskev, ki so od zgodnjega spomladanskega mraza zelo trpele.

naj se ne obračajo niti na direkcijsko niti na trgovinsko predstavništvo SSSR v Beogradu in da se ne ponujajo kot zastopniki za posamezne trgovske stroke, ker se vsi izvojni posli SSSR izvršujejo naravnost od izvoznih organizacij, toda s sodelovanjem trgovinskega zastopništva.

Izvoz drv pod kontrolo

Trgovinski minister dr. Andres je uvedel nadzorstvo Direkcije za zunanjo trgovino za ves izvoz drv po tar. post. 91. carinske tarife iz Jugoslavije v tujino. Pri izdajanju izvoznih dovoljenj za drva bo Direkcija za zunanjo trgovino pobirala prispevek v višini 500 din od vsakega 10 tonskega vagona. Izvozniki drv se morajo v bodoče obračati na Direkcijo za zunanjo trgovino v Beogradu s prošnjo za izdajo izvoznega dovoljenja. V prošnji morajo navesti: Državo, poklic, ime in naslov tujega uvoznika, vrsto, dimenzije in količino drv, ki jih hočejo izvoziti, nakladalni kolodvor, jugoslovansko carinarnico, skozi katero bodo izvozili drva ter cene, po kateri so drva prodali. To da je potrebno zato, da bi se izravnale cene, ki so se dosegle pri izvozu drv in ki so zelo visoke z ozirom na maksimirane cene doma. Na ta način da se bodo gotovo krile domače potrebe na drvih.

Doma in po svetu

Zivahne politične konference so vse te dni v Beogradu. Tako je dr. Maček imel daljšo konferenco s predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem ter z mnogimi ministri. Podpredsednik dr. Maček je obiskal sovjetskega poslanika Plotnikova v Beogradu in mu s tem vrnil njegov obisk v Zagrebu.

Trg. minister dr. Andres je sprejel v svojem kabinetu zastopnika Dunajskega velesejma, ki ga je povabil, da se udeležijo otvoritve Dunajskega jesenskega velesejma. Po sporazumu med Nemčijo in SSSR se bo izsello iz Besarabije in Bukovine 250.000 Nemcev. Ti Nemci bodo potovali v Nemčijo skozi Jugoslavijo. Naši Nemci pripravljajo zato dvoje taborišč za te Nemce, in sicer eno v Prahovu, drugo pa v Zemunu. Nemško vodstvo v Jugoslaviji je tudi ukrenilo vse potrebno za prehrano in oskrbo teh Nemcev.

Direkcija za zunanjo trgovino je sklenila, da z 31. avgustom ustavi svoj »Privredni biljten«, ki ga je pred 3 leti začel izdajati prejšnji Zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

Naše potniško letalo Yu-SBC, ki je poletelo v sredo iz Zagreba v Split pogrešajo. Na letalu je bil pilot Striževski in radiotelegrafist Dušan Petrović ter 9 potnikov.

V Zagrebu so maksimirali cene za kosilo in večerjo v gostilnah. Meščansko kosilo sme veljati v najboljših lokalih največ 18 din, večerja pa 14 din. Za druge resto-

rane je določena cena na 15 oz. 12 din, za gostilne pa na 13 oz. 10 din. V gostilnah 2. vrste sme veljati kosilo največ 12, večerja pa 8 din.

Za izvoz svežega grozdja v Nemčijo od 1. septembra dalje je določil Prizad za zgodnje vrste premije 26, za smederevsko pa 24 RM za 100 kg franco jugoslovansko-nemška meja.

Bolgarska vlada je ukinita vse častne konzulate v baltičkih državah.

Nemški dom je bil v nedeljo v najlepšem delu Budapešte slovesno otvorjen. Za zgraditev Narodnega doma so dobili budimpeštanski Nemci tudi znatno podporo iz rajha.

Nemško-italijanska filmska razstava se začne 1. septembra v Benetkah v novozgrajenem kinogledališču »San Marco«. Razstava bo trajala 8 dni.

Predsednik finske vlade je izjavil, da je Finska pristala na sovjetsko zahtevo, da se Alandsko otočje demilitarizira.

Vojaški guverner španskega Algecirasa general Grande je obiskal oficijalno guvernerja Gibraltarja. Ob prihodu je pozdravila španskega generala častna četa ter je bilo oddanih 17 topovskih streljav.

Iz Vichyja se poroča, da se bo še ta teden izvedla rekonstrukcija francoske vlade.

Francoska vlada je upokojila 150 francoskih generalov, med njimi tudi generala Blancharda in Priouxa, ki sta vodila umik vojske iz Dunkerquea.

Med angleško in ameriško vlado je bil dosežen sporazum o odstopu dveh angleških otokov v otočju Feniksa v Južnem Pacifiku Združenim državam Sev. Amerike. Otoka sta dana Združenim državam v najem za 50 let.

Tudi ameriška reprezentančna zbornica je sprejela soglasno zakonski načrt, da smejo ameriške ladje prepeljati otroke tudi iz angleških pristanišč v Ameriko. Zakonski načrt mora podpisati samo še Roosevelt in postane pravno-močen.

Myron Taylor, posebni odposlanec Roosevelta pri sv. očetu, je bil odpoklican, baje zaradi bolezni. Na njegovo mesto ne bo imenovan noben naslednik.

Japonci so silovito bombardirali začasno prestolnico Cankajška Cunking ter uničili ves trgovski del mesta. Več ko tisoč ljudi je bilo ubitih. Stirikrat v enem dnevu so Japonci bombardirali mesto.

Ameriška industrija dobavlja sedaj Angliji že 300 letal na mesec. Povprečno prihaja v Anglijo tudi mesečno po sto ameriških pilotov, ki se prijavljajo kot prostovoljci v angleško letalstvo.

Britanska vojska je bila iz Berbere prepeljana v Aden.

Ameriška ladja »American Legion« je že izven nevarne cone ter je že nad 500 km zapadno od angleške obale.

Neki francoski komunist Francois Jaques je prišel v stanovanje Leva Trockega v mestu Mehiki. Udaril ga je s kladivom po glavi in ramenih. Trockega so takoj po atentatu prepeljali v bolnišnico, kjer je ranam podlegel.

Večje število lesenih hiš je naročila Nemčija na švedskem. Vse naročilo znaša 15 milijonov švedskih kron.

Združene države Sev. Amerike imajo letos za več ko 300 milijonov bušljev pšenice za izvoz.

SE PRIPOROČA
ZA NAROČILA

TRGOVSKIH, URADNIH
IN DRUGIH TISKOVIN

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA / GREGORČIČEVA ULICA 23

LASTNA KNJIGOVESNICA / TELEFON 25-52

Izvojni in uvojni posli s SSSR

Direkcija za zunanjo trgovino trgovino sporoča, da niso pravilne časopisne vesti, da se bo mogel razvijati trgovinski promet med Jugoslavijo in SSSR samo med državnimi organizacijami ene in druge države. Izvojni in uvojni posli s SSSR se bodo opravljali kakor

z drugimi državami ter bodo morali jugoslovanski uvozniki oz. izvozniki sklepati zaključke direktno s SSSR. Naravnop pa se morajo tudi ti posli vršiti po predpisih, ki veljajo za posamezne vrste predmetov. Pri tem pa se bodo upoštevale tudi naše pogodbene obveznosti. Direkcija za zunanjo trgovino obvešča zainteresirane,

Jugočeška

jugoslovensko-češka
tekstilna industrija d.

Kranj

Proizvaja:
barvano in tiskano blago
iz
bombaža in umetne svile

Zahtevajte proizvode
te domače tovarnice!

Manufakturna veletrgovina na debelo in na drobno

F. Hrehorič

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 28

KNJIGOVESNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE

reg. zadr. z a. zav.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrance, jurnale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejanske plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.